

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξά-
μηνν δραχ. 55. Τρίμηνν δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50,
Ἀμερικῆς δολλάρια 3. — Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνν καὶ Τρίμηνν ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 42ος

Ἀθήναι, 9 Φεβρουαρίου 1935

Ἔτος 57ον. — Ἀριθ. 11

Ο ΑΕΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΣΤΡΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARGUERITE BOURGET

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Τὸ γραφεῖο τοῦ κ. Ζιρῶ εἶχε ἀ-
φθεῖ δπως τὸ βρῆκαν μετὰ τὸ ἐγ-
κλημα. Μόνο τὸ σῶμα τοῦ δυ-
στυχημένου διευθυντῆ εἶχαν με-
ταφέρει. Τὸ ἀναποδογυρισμένο
ὅμως τραπέζι — τρανὴ ἀπόδειξη
πὼς εἶχε γίνει πάλιν πρὶν ἀπὸ
τὸ φόνο — τὰ σκορπισμένα χαρ-
τιά, τὸ σπασμένο χρηματοκιβώ-
τιο — ὅλα εἶχαν μείνει ἀνέπαφα
καὶ ζωντάνευαν κάθε στιγμή, τὸ
φρικτὸ δρᾶμα.

Τὸ δωμάτιο ἦταν γεμάτο χω-
ροφύλακες. Ὁ ἀνακριτὴς ποὺ
εἶχε ἀναλάβει νὰ ρίξῃ φῶς σ'
αὐτὸ τὸ μυστηριώδες ἐγκλη-
μα καθόταν στὴν πέτοινη πολυ-
θρόνα τοῦ δυστυχημένου Ζιρῶ.

— Ἀ, ἐσεῖς εἰσθε κύριοι, εἶπε
χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ μὲ καλη-
μερίσματα καὶ χειραψίες. Κα-
θῆστε. Ἐχομε νὰ μιλήσουμε.

Ὁ Γκὺ ποὺ στὴ καρδιά ἦταν
ἀκόμη ἓνα παιδί μὲ μεγάλη εὐ-
αισθησία, κάθησε ταραγμένος ὑ-
περβολικὰ ἀπ' ὅλα ὅσα ἔβλεπε
γύρω του.

— Εἰσθε ὁ Γκὺ ντὲ Ναβάρρ,
ὁ νεαρὸς συνεργάτης τοῦ κυρίου
Ζιρῶ; ἔκανε ὁ ἀνακριτὴς γυρί-
ζοντας πρὸς τὸ μέρος του.

— Μάλιστα, κύριε.

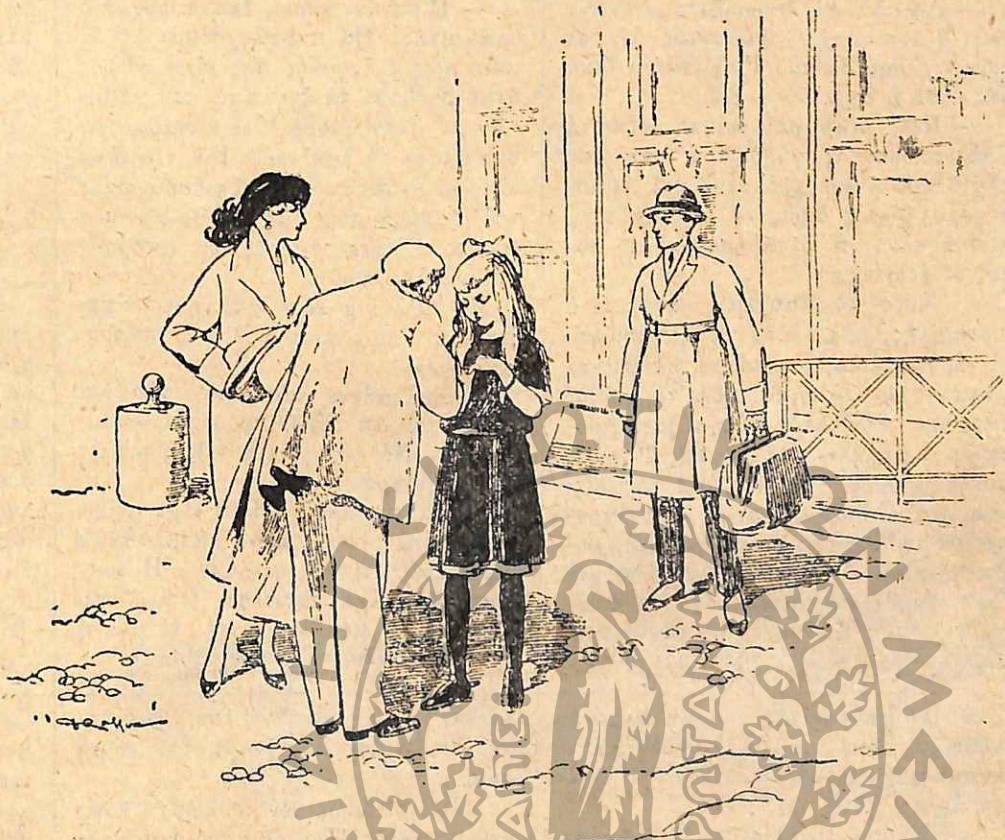
— Πολὺ καλὰ. Φαίνεται πὼς
ἐσεῖς εἰσθε, σὰν νὰ ποῦμε, ὁ
πρῶτος ἐφευρέτης τοῦ μηχανή-
ματος ποὺ ἡ περιγραφή του βρισκό-
ταν στὸ σχέδιον ποὺ ἐξαφνίστηκε.

— Μάλιστα, ἐγὼ εἶμαι.

— Φαίνεται ἐπίσης πὼς ὁ κύριος
Ζιρῶ σὰς κρατοῦσε ἐνήμερο σὲ ὅλα
τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἐφεύρεση αὐτή,
καθὼς καὶ μὲ τὴν ἐκθεση ποὺ εἶχε
σκοπὸ νὰ ἐτοιμάσῃ. Ἔτσι εἶναι;

— Μάλιστα.

— Ὡστε ξέρετε σὲ τί σημεῖο βρι-
σκόταν αὐτὴ ἡ περίφημη ἐκθεση;

«Ἡ Μαρία-Ρόζα κατέβηκε ν' ἀποχαιρετήσῃ
αὐτοὺς ποὺ ἐφευγαν...»

— Βεβαιότατα. Ἦταν γραμμένη,
ἐτοιμη καὶ αὐριο κιόλας ὁ κύριος Ζι-
ρῶ θὰ τὴν ἔστειλεν στὸ Ὑπουργεῖο
τῶν Στρατιωτικῶν.

— Πολὺ καλὰ. Πότε εἶδατε τὸν
κ. Ζιρῶ γιὰ τελευταία φορὰ;

— Χθές.

— Χθές; Εἴταστε βέβαιος; Αὐτὸ

— Πὼς τὴν ξέρατε αὐτὴ τὴν λε-
πτομέρεια;

— Ὁ κύριος Ζιρῶ ὁ ἴδιος μοῦ τὸ
εἶχε πεῖ, ἀπάντησε ὁ Γκὺ ποὺ εἶχε
ἀρχίσει νὰ βρίσκῃ κάπως περίεργο
τὸν τόνο τοῦ ἀνακριτῆ.

— Λαμπρά. Εἶναι ἀλήθεια πὼς
χθές εἶχατε ἀνάγκη ἀπὸ ἓνα σημαν-

τικό χρηματικό ποσό; Σας έρωτώ...

— Πώς τολμάτε, κύριε, να ανακατεύεστε στα ιδιαίτερα μου; τόν έκοψε ο Γκύ μ' αγανάκτηση.

— Σας παρακαλώ, νεαρέ μου, μ'ην ανάθετε. Σιγά-σιγά. Σας ρωτώ: Είχατε ανάγκη από χρήματα, ναι ή όχι;

— Ναι, έκανε ο Γκύ, συγκρατώντας το θυμό του.

— Πολύ ώρατα. Και τώρα δέν μου λέτε: Τό γνωρίζετε αυτό εδώ;

«Αυτό εδώ» ήταν ένα χαρτί, ένα γράμμα. «Αν τό γνώριζε ο Γκύ;» Α-λοίμονο! τό γνώριζε, και πολύ καλά μάλιστα. Ήταν τό περίεργο εκείνο χαρτί πού είχε βρεί ή Μαρία Ρόζα στο γραφείο του, τό γράμμα μέ τήν αιτωτική πρόταση πού δέν μπορούσε νά μαντεύση ποιός τοῦ τό είχε στείλει. Φαίνεται πώς θά τοῦ πεσε από τήν τσέπη του χθές τό βράδυ καθώς γύρισε από τό εργοστάσιο, και κάποιος τό βρήκε και τό έφερε στον ανακριτή.

— Λοιπόν τό γνωρίζετε; έκανε πάλι ο ανακριτής βλέποντας τή νεκρική χλωμάδα τοῦ Γκύ. Είναι δικό σας, ναι ή όχι;

— Ναι, δικό μου είναι, είπε ο Γκύ νοιώθοντας γύρω του σαν ένα κλοιό πού στένευε ολοένα και περισσότερο, χωρίς όμως νά καταλαβαίνει πού ήθελε νά καταλήξουν όλες αυτές οι έρωτήσεις.

— Χθές τό απόγεμα, συνέχισε ο ανακριτής, σας είδαν νά τριγυρίζετε τό εργοστάσιο ρίχνοντας κλέφτικες ματιές στην αυλή, και χθές τό βράδυ, τήν ώρα πού στον πύργο σας γινόταν μία μεγάλη γιορτή, στίς έντεκάμιση ακριβώς, βγήκατε από τό σπίτι σας κρυφά σαν κλέφτης, προσέχοντας νά μή σας αντιληφθή κανείς, και ξαναγυρίσατε πίσω, ύστερα από μία ώρα, χωρίς νά κάνετε λόγο σέ κανένα γι' αὐτή τή νυκτερινή έξοδό σας. Είναι αλήθεια όλα αυτά, ναι ή όχι;

— Ναι, αλήθεια είναι, φώνηξε ο Γκύ, μή μπορώντας πιά νά συγκρατήσει τό θυμό του. Αλλά [δέν καταλαβαίνω γιατί μέ ρωτάτε και τί σχέση έχουν αυτά με...

— Έχουν πολλή μεγάλη σχέση μάλιστα, έκανε ο ανακριτής μ' ένα σαρκαστικό χαμόγελο. Τα πράγματα είναι καθαρά, μικρέ μου κύριε: Είχατε ανάγκη από χρήματα, απόλυτη ανάγκη. Ένα έχθρικό πολεμικό εργοστάσιο, πού καθώς φαίνεται θά πληροφορήθηκε γιά τήν εφεύρεσή σας, σας πρότεινε νά σας δώσει τα χρήματα πού χρειαζόσαστε, αν τοῦ δίνατε τα χαρτιά και τα σχέδια τα σχετικά με τήν εφεύρεση. Χάρης στην

έμπιστοσύνη πού σας έδειχνε ο κύριος Ζιρώ, γνωρίζατε πού ήταν φυλαγμένα όλα αυτά τα χαρτιά. Χθές τή νύχτα, τήν ώρα πού τό εργοστάσιο ήταν έργο, ήρθατε εδώ κρυφά γιά νά τα κλέψετε. Νομίζατε πώς τό γραφείο θά ήταν άδειο, μ'α γιά κακή σας τύχη ο κύριος Ζιρώ ήταν εδώ. Έπειδή βρεθήκατε σέ άδιέξοδο, τόν σκοτώσατε και πήρατε τα χαρτιά! Κατόπιν...

— Αυτές είναι αίσχρες συκοφαντίες! έκανε μία βροντερή φωνή. Ένας Ναβάιγ δέν γίνεται ποτέ ούτε δολοφόνος, ούτε προδότης τής πατρίδας του!

Ο γέρο-μαρκήσιος είχε σηκωθεί δλόρθος τεντώνοντας περήφανα τό κορμί του. Η φωνή του έτρεμε από αγανάκτηση καθώς έλεγε αυτά τα λόγια. Κι' ήταν στ' αλήθεια τραγικό τό θέαμα νά βλέπη κανείς αυτόν τόν ήλικιωμένο άρχοντα, τόν τόσο ευγενικό και περήφανο, νά υπερασπίζει τό παιδί του και τό όνομά του από τήν ατίμωση κι' από τή ντροπή.

— Πιθανόν, κύριε, έκανε ψυχρά ο ανακριτής. Θά παραδεχούμε κι' έ-μεις πώς ο έγγονός σας είναι άθώος όταν βρεθούν τα έγγραφα πού χάθηκαν κι' όταν αποδειχθεί καθαρά πώς δέν έκανε τό έγκλημα. Γιά τήν ώρα όλες οι ένδείξεις είναι επιβαρυντικές και μ' αυτά πού όμολόγησε και μόνος του, λίγες άμφιβολίες μπορούν πιά νά υπάρχουν.

Με τα λόγια αυτά χτύπησε τα χέρια του. Δυό χωροφύλακες παρουσιάστηκαν.

— Συλλάβετε αυτό τόν νέο και πάρτε τον απ' εδώ, πρόσταξε ο ανακριτής. Νά τόν πάτε στίς φυλακές τοῦ Σαμπιρό.

Ο δυστυχισμένος Γκύ είχε μείνει κεραυνόπληκτος. Δέν καταλάβαινε καλά καλά τί τοῦ γινόταν. Η συμφορά πού είχε ξεσπάσει επάνω του ήταν τόσο μεγάλη, ώστε τό μυαλό του είχε σταματήσει νά δουλεύει.

Όσοσο όταν οι χωροφύλακες άπλωσαν τό χέρι επάνω του, τινάχτηκε άθελά του κι' έκανε ένα βήμα πίσω.

Έκείνοι όμως δέν τοῦ δωσαν καμιά προσοχή. Τόν έπιασαν από τοὺς ώμους και τόν τράβηξαν έξω όπου περίμενε ένα αυτοκίνητο έτοιμο γιά ξεκίνημα.

Και ο γέρο μαρκήσιος, με τα μάτια στεγνά, ακούνητος, όρθιος, αλλά λυγισμένος ξαφνικά—σαν ένα ώρατο γέρικο πλατάνι πού τό τσάκις ο κεραυνός—κοίταζε τόν αγαπημένο του Γκύ, τόν μόνο απόγονο τής γενεάς του, νά βγαίνει έτσι, ανάμεσα σέ δυό χωροφύλακες...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Τό άστρο

Ός τήν ώρα πού πέθανε έμελλε νά θυμάται ή Μαρία-Ρόζα εκείνη τήν ήμέρα. "Ω τί φρικτές άναμνήσεις.

Πρώτα απ' όλα ή αγωνία πού πέ-ρασαν τίς πρώτες ώρες. Η μαρκησία και τα παιδιά, μαζεμμένοι όλοι στο σαλόνάκι, με τήν καρδιά σφιγμένη, με τήν προαίσθηση πώς κάποιο κακό θά τοὺς έβρισκε. Ύστερα ή ά-ξαφνη έπιστροφή τοῦ μαρκησίου.

Κάθε στιγμή ή μικρούλα νόμιζε πώς έβλεπε μπροστά της τόν κύριο ντε Ναβάιγ, καθώς πχρουσιάστηκε στο κατώφλι, κατάχλωμος, με σκυμμένο κεφάλι, γερασμένος μέσα σέ λίγες ώρες. Και στ' αυτά της άντηχοῦσε ο σπασμένος τόνος τής φωνής του καθώς τοὺς έλεγε τή φρικτή είδηση. Και ξανάβλεπε τήν κυρία ντε Ναβάιγ νά δοκιμάζει νά σηκωθεί, νά σηκώνει ψηλά τα χέρια της, και νά πέφτει άναίσθητη επάνω στο χαλί, χτυπημένη κατάκαρδα απ' τή σφοδρά.

Κι' ένθ' ή Μαργαρίτα, πνιγμένη στα δάκρυα, δοκίμαζε με κάθε τρόπο νά συνεφέρει και νά περιποιηθή τή θεία της, ή Μαρία-Ρόζα άναγκάστηκε νάναλλάξη όλες τίς φροντίδες τοῦ σπιτιοῦ.

(Άκολουθεί)

KIMON ALKIANZ

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ

Τα θερμά κι' άρμονικά χρώματα τής χαρούμενης φύσης γεμίζουν από φως κι' απαλότητα τήν άτμοσφαι-ρα. Είναι μία μέρα γλυκειά, φωτεινή, πλημμυρισμένη από άκτίνες χρυσές, άρώματα λουλουδιών και συμφωνίες ήχων, πού ξεκινούν από δω και πάνε νά σβύσουν άπαλά μέσ' στα γαλάζια πλάτη τών ουρανών...

Μά μέσα στην τόσο όμορφη, ένα στολίδι πολύτιμο είναι κι' ο Θέμης. Τα ξανθά άνυπόταχτα μαλλιά του σκορπίζονται πέρα-δω σαν άναλυτό χρυσάφι, καθώς οι άκτίνες παιχνιδίζουνε πάνω τους, και τό χλωμό του πρόσωπο έχει πάρει μία άπόχρωση έλαφρά ρόδινη, σαν αὐτή τών γλυκό-χρωμων λουλουδιών πού άνθίζουν εκεί στο πλάι.

Ο Θέμης κοιτάζει, κοιτάζει γύρω του άπληστα, και τα μάτια του δέν χορταίνουν νά βλέπουν τό θαῦμα πού ξετυλίγεται εκεί μπροστά του και πού πρώτη φορά αυτός νοιώθει τήν αξία του, τό μεγάλο θαῦμα τής ζωής!

Έπειτα γέρνει, και, καθώς άκουμπά στα γόνατα τής καλής του μαμ-μής πού τρυφερά τόν χαϊδεύει, δει-χνει με τό γλυκό του χαμόγελο πώς είναι σήμερα πάρα πολύ ευτυχισμένος.

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΦΛΩΡΟΥ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΑ'.

— Αυτό τό παραθυράκι τό έκαμα γιά σας, είπε ο κύρ-Ίπποπόταμος. — Γιά νά βλέπουμε έξω όταν θά σας κάνουμε έπίσκεψη; ρώτησε ο Άρουραϊός.

— Όχι, είπε ο κύρ-Ίπποπόταμος, αλλά γιά νά σας βλέπω εγώ, νά σας έχω πάντα κάτω απ' τα μάτια μου, νά σας επαγρυπνώ, γιά νά σας γλυτώνω απ' τοὺς έχθρούς σας.

— Α, τί καλός πού είσθε! φώναξε ο Φλώρος. Είχαμε, αλήθεια, με-

Γιατί ο Θέμης, λίγο καιρό πριν ήταν άρρωστος και άρρωστος πολύ. Ένας έπίμονος πυρετός τόν κρατοῦσε μερόνυχτα με τό πρόσωπο ξαναμμένο και τα μάτια βαριά. Κι' όταν αυτά τα γλυκά και παιχνιδιάρικα μάτια άνοιγαν κάποιες στιγμές, δέν μιλούσαν παρά γιά τό βαθύ του πόνο. Και καθώς έστρεφαν στοὺς γύρω έκετευτικά ήταν σαν νά ζητούσαν νά πάρουν μία υπόσχεση γιά τή σωτηρία του.

Αχ, τί μερόνυχτα αγωνίας γιά όλες εκείνες τίς πληγωμένες καρδιές, πού χτυπούσαν πλάι του σύμφωνα με τόν παλμό τής δικής του—σπά-νια, ρυθμικά κι' ώρες άτέλειωτες σφιχτά δεμένες απ' τή λαχτάρα.

Και μέσα στην κάμαρα, στην κάμαρα πού πλημμυρούσε άλλοτε από τήν εὐθυμία και τα γέλια τοῦ χαρούμενου παιδιοῦ, ήταν όλα διαφωρετικά τότε: τα βήματα σιγαλά, οι φωνές ψιθυριστές, τα βλέμματα θολά και τα χαμόγελα πονεμένα. Κι' εκείνα τα φάρμακα στο τραπέζι, πώς μύριζαν! Θεέ μου, τί άσχημα πού μύριζαν...

Όλ' αυτά φαίνονται τώρα στο Θέμη σαν όνειρο, σαν ένα κακό όνειρο πού τό ξαναβλέπει και περνά άκίμα μία φορά τήν αγωνία του... Μά τό χαρούμενο φως τής γαλάζιας ήμέρας γλυστρά ξαφνικά πάλι μέσα του και σκορπίζει κάθε θλιβερή σκέψη. Αισθάνεται τόν έαυτό του τώρα μεγάλο, δυνατό, γερό. Αόλυτα γερό κι' ευτυχισμένο!

Και γύρω του δέν υπάρχει παρά όμορφιά. Μία όμορφη άπέραντη κι' ένα άτέλειωτο θαῦμα, πού ξετυλίγεται μέσα σέ φωτα χρυσά, πράσινα, γαλανά.

Αντίκρου στο πέλαγος δυό τρείς βαρκούλες σκίζουν τήν άκύμαντη έπιφάνεια κι' άνάμεσα σέ σπιθοβολήματα διαμαντιών ερέχουν γοργές, σαν νά παίζουν κυνηγητό. Ο Θέμης τίς βλέπει και συλλογίζεται πόσο ώραία θά είναι, όταν σέ λίγες μέρες θά μπο-ρή, έλεύθερος κι' αυτός, νά παίξει με τοὺς φίλους του τέτοια ζωηρά παιχνίδια. Και ξεχνιέται κοιτώντας τίς βαρκούλες πού πλησιάζουν ολοένα στή στεριά.

Κάποια στιγμή ή μαμμά σκύβει επάνω του κι' άκουμπά τα χείλη της μέσ' στο χρυσάφι τών μαλλιών του. Κι' ο μικρός, στρέφοντας τα καστανά δλόγλυκα μάτια του μέσα στή λα-τρεμένη ματιά εκείνης, μ' ένα χαμόγελο απόλυτης ευτυχίας, τής ψιθυρί-ζει τρυφερά:

— Ω, μαμμά, χρυσή μου μαμμά...

ΚΑΛΛΙΟΠΗ Σ ΚΟΡΔΟΠΑΤΗ

γάλη τύχη νά σας βρούμε εδώ στην έρημιά. Μαζί σας δέν φοβούμαστε πιά τίποτα!

Έτσι εξακολούθησαν νά ζουν κι' οι τρείς μαζί, άχώριστοι. Και πέ-ρασαν πολλές ήμέρες χωρίς νά πάθουν τίποτα οι μικροί μας φίλοι, γιατί στον παραμικρό κίνδυνο, ο κύρ-Ίπποπόταμος, άγρυπνος πάντα, έτρεχε και τοὺς γλύτωνε.

Έννοείται όμως πώς, όσο προνοητικός κι' αν ήταν, ο προστάτης τους δέν μπορούσε νά τα προβλέπη όλα. Έτσι μία μέρα, εκεί πού τα μικρά έπαιζαν κρυφτό, ο τρελλός Φλώρος γλύστρησε από τήν άκρη ενός ψηλοῦ, απόκοιμνου βράχου, κι' έπεσε με τό κεφάλι στίς πέτρες πού ήταν από κάτω.

Δέν πρόφτασε ο κακόμοιρος ούτε νάνοίξη τα φτερά του, έπεσε βαριά

και χτύπησε άσχημα. Έτρεξαν και τον σήκωσαν σ' έλεεινή κατάσταση, τον ξάπλωσαν στο κρεβάτάκι του, μέσα στη μικρή καλύβα, κι' εκεί έμεινε άρρωστος μια δάλακρη εβδομάδα. Έπιτέλους, με τις περιποιήσεις του κύριου Ιπποπόταμου, που ήταν και καλός έμπειρικός γιατρός, ο Φλώρος σηκώθηκε.

— Τό ξέρεις πώς λίγο έλειψε να πεθάνης; του είπε ο κύριος Ιπποπόταμος. Μάθε το τώρα που πέρασε ο κίνδυνος, για να είσαι άλλη φορά προσεκτικός. Με το πέσιμο κουνήθηκε το μυαλό σου, έπαθες δηλαδή, καθώς το λένε οι γιατροί, διάσειση του εγκεφάλου.

— Πώ, πώ! έκαμε ο Φλώρος, τί φοβερό κακό!

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

Ο ΤΙΓΡΗΣ ΚΑΙ Ο ΓΑΤΟΣ

(Γιαβανέζικη παράδοση)

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος —

Γνώριζε κιόλας ότι ο τίγρης βρίσκει ξεχωριστή νοστιμιά στο κρέας από τις γριές γυναίκες και με το δίκιο της φοβήθηκε πως είχε έρθει ή ώρα της.

Όστόσο αντί να χυμήξει επάνω στη γριά Ένδτ, ο τίγρης, κάνοντας τη φωνή του όσο γλυκειά μπορεί να την κάνει, ένας τίγρης, της έρρίστηκε στα κόκκαλα των προγόνων του, πως δεν θα την έπειραζε ούτε αυτήν ούτε τον άντρα της ούτε τις κατόικες της, αν του διατηρούσε τη φωτιά άναμμένη και ζωνή.

Μια σημερινή Γιαβανέζα θα παρεξενεύταν βέβαια πολύ αν άκουγε έναν τίγρη να της μιλάει. Μά ή Ένδτ ούσε τώρα και πολλά-πολλά χρόνια, τον παλιό καιρό και γι' αυτό έν έδειξε καμιά άπορία. Άπεναντίς χάριξε πολύ που γλύτωνε από ένα τόσο μεγάλο κίνδυνο, κάνοντας αυτή την εύκολη χάρη στον άφέντη τον τίγρη.

Η Ένδτ φώναζε άμέσως και τον άνδρα της, τον Ναϊράμ που τρομακρητημένος από το θέαμα του τίγρη έπιβεδαίωσε με προθυμία την ύπόσχεση της γυναίκας του κι' έτρεξε να φέρη ξύλα και ξερόκλαδα για να ζωντανέψη τη φωτιά, προσέχοντας πάντα να βρίσκεται όσο πιο μακριά μπορούσε απ' το θηρίο.

Ο τίγρης όμως ξαπλωμένος κοντά στη χόβολη άποκοιμήθηκε βαθειά κι' έμεινε ακούνητος στην ίδια θέση όλη την ημέρα. Κατά το σούρουπο άκούστηκε ένα άγριο νιαούρισμα και οι δυο χωριάτες, που ήταν κλειδωμαντωμένοι στην καλύβα τους, κατάλαβαν πως ο μουσαφίρης τους είχε βγει στο κυνήγι. Τά μεσάνυχτα, άφου χόρτασε την πείνα του, ο γερο-βασιλιάς του δάσους γύρισε πίσω και ξαπλώθηκε κοντά στη φωτιά.

Αυτό κράτησε μέρες και μέρες. Η μία βδομάδα διαδεχόταν την άλλη, οι μήνες περνούσαν και ο τίγρης δεν έλλαζε ζωή.

Η Ένδτ κι' ο Ναϊράμ στο τέλος πιά συνήθισαν τη συντροφιά του άγριου γείτονά τους, τόσο που έπαψαν πιά σχεδόν να τον φοβούνται. Έ-

κναν ξένοιαστοι κοντά του όλες τις δουλειές του σπιτιού, έβραζαν το ρύζι τους κι' έψηναν τα ψάρια τους στη φωτιά όπου ο τίγρης ζέσταινε τα γέρικα και κουρασμένα πόδια του.

Σε λίγο ο τίγρης και οι δυο χωριάτες έγιναν φίλοι στενοί. Για να τους ευχαριστήσει για τις περιποιήσεις που του έκαναν, ο γερο-βασιλιάς του βουνού άρχισε να κυνηγάει τις νυφίτσες και στο τέλος τους σκαντζόχοιρους και τους άρουραίους που προξενούσαν μεγάλες καταστροφές στο χωράφι τους και στους λαχανόκηπους τους. Έκείνοι πάλι από το άλλο μέρος έδιναν για μεζέ στο μουσαφίρη τους κανένα κομμάτι παστόψαρο από κείνα που βρίσκόνταν κρεμασμένα γύρω στο τζάκι και ο άρχοντας ο τίγρης τώ τρωγε με μεγάλη όρεξη.

— Δεν σου φαίνεται, ρώτησε μια μέρα ή Ένδτ τον άντρα της, πως ο άρχοντας ο τίγρης δεν είναι πιά τόσο μεγάλος όσο ήταν άλλοτε; Τό πέλλο του είναι ίδιο βέβαια, μά το μπόι του σαν να μικρυνε λιγάκι.

— Καλέ τί σου είναι αυτές οι γυναίκες! έκανε ο Ναϊράμ σηκώνοντας τους ώμους του. Τά μάτια σου όπως και τά μάτια τά δικά μου, συνήθισαν βλέποντας κάθε μέρα τον τίγρη και γι' αυτό τώρα σου φαίνεται μικρότερος απ' ό,τι στον παρουσίαζε άλλοτε ή φαντασία σου.

Όστόσο κι' ο ίδιος ο Ναϊράμ άνάγκαστηκε σε λίγον καιρό να παραδεχθή τα λόγια της γυναίκας του. Με τό να κάθεται όλη μέρα κουλουρισμένος δίπλα στη φωτιά και να τρώη παστόψαρο, ο τίγρης μικραίνει, μικραίνει κάθε μέρα. Η Ένδτ είχε πάρει πιά θάρρος μαζί του, τον χάρτενε που και πο, του έβουε έλαφρά το κεφάλι και ο γέρο βασιλιάς τρελαινόνταν γι' αυτά τά χάνιν.

Όταν ήθρισαν το ρύζι τους και τά μάζεψαν σίτες άποθήκες τους οι δυο χωριάτες έτοιμάστηκαν να φύγουν από την έξοχή τους κι' απ' το καλυβόσπιτό τους για να γυρίσουν πίσω στο χωριό τους. Ο άρχοντας ο τίγρης είχε χάσει πιά δλότελα τη φοβερή του όψη! ήταν τόσο μικροκαμωμένος και φαινόταν τόσο άκίνδυνος παρ' όλα τά κοφτερά του δόντια, τά μυτερά του νύχια και τη ραβδωτή ούρά τους, που ή Ένδτ του πρότεινε μ' όλη της την καρδιά να τον πάρη μαζί της στο χωριό.

— Όχχης πάντοτε, του είπε την καλύτερη θέση, δίπλα στη φωτιά, χάδια όσα θέλεις κι' όλα τά ψαροκόκκαλα από τά ψάρια που θά τρώμε θάναι δικά σου.

Ο τίγρης δέχθηκε με μεγάλη ευ-

χαρίστηση. Η ιδέα να ξαναγυρίση πίσω στο δάσος τον έκανε να παγώνη ως το κόκκαλο. Τώρα είχε άλλωστε μάθει να κυνηγάει ποντίκια και σαμιαμίθια, γιατί δεν μπορούσε να τά βάλη με κανένα άλλο ζωο, έτσι μικροκαμωμένος που ήταν. Η πρόταση λοιπόν της Ένδτ του φάνηκε σαν ούρανοκατέβητη.

Θρονιασμένος μέσα στο καλάθι που κουβαλούσε στη ράχη της ή Ένδτ, έφυγε ο τίγρης από το καλύβι όπου πριν από λίγους μήνες τον είχαμε ιδεί να φθάνη άγριος και έπιβλητικός. Συνήθισε άμέσως στη ζωή του χωριού και βάλθηκε να κυνηγάει με τόση διάθεση τους ποντικούς και τις νυφίτσες, που κόντεψε να ξεπαστρέψη όλη τους τη ράτσα. Κι' όταν γύριζε στο σπίτι χορτάτος και κουρασμένος από το κυνήγι, ή Ένδτ, που δεν είχε παιδιά, έδειχνε σ' αυτόν όλη της την τρυφερότητα και τον γέμιζε χάδια και γλυκόλογα.

Και να πως ο άρχοντας ο τίγρης στα γεράματά του κατάντησε να γίνη γάτος και να γιατί ο τίγρης που τά βάζη μ' όλα τάλλα ζωα ως και με τον έλέφαντα ακόμα, και τον ρινόκερω και τον βόα, δεν πειράζει ποτέ τον γάτο τον ξάδερφό του. Και να ακόμη ο λόγος που οι σημερινές Γιαβανέζες, ακολουθώντας το παράδειγμα της προμάμης τους της γριάς Ένδτ, έχουν όλες άληθινή λατρεία για τις γάτες τους και τις άγαπούν περισσότερο ακόμη κι' από τά ίδια τά παιδιά τους κι' απ' τον άντρα τους.

(Απ' το Γαλλικό) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΙΣΩΠΙΟ

Ο ΚΑΠΝΟΣ

Πλήθος κούτσουρα γεμίζουν
Ένα βράδυ τη γωνιά,
Τ' άναψαν, τά συνδουλίζουν
Κι' έλαμψε άεσπρη ή φωτιά.
Τώρα όμως με την άρούδα
Φαντασμένος κι' ο καπνός
Βγαίνει από την καμινάδα
Σαν καλόγερος λιγνός.
Κι' όσο άγέρι δεν έφύσα
Τράβαγε ψηλά, όλοϊσα.

Κοκορεύεται ή άφεντιά του
Κι' όντας ψήλωσε με μιās
Πήραν άέρα τά μυαλά του:
Θά γινώ, λέει, βασιλιάς,
Θά σκεπάσω τό φεγγάρι
Κι' όλα τ' άσπρα τ' ούρανο.
Αυτά κι' άλλα λέει, με χάρη
Μά χωρίς κουνούτι νο.
Κι' όσο άγέρι δεν έφύσα
Τράβαγε ψηλά, όλοϊσα.

Μά ο σορόκος κρυφογέλα
Μ' όλ' αυτά που λάλησε.
Και φυσά με τέτοια τρέλλα
Που τον διάλυσε!

ΜΙΜΗΣ ΠΟΜΟΝΗΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΠ' ΤΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΕΣ

Οι άρχαίοι θεοί έχουν πεθάνει. Αιώνες κύλησαν από τότε που οι άνθρωποι έπαψαν να πιστεύουν σ' αυτούς. Κι' όμως ή ανάμνηση των παλιών θεών ποτέ δε θά σβύση. Τόσο βαθειά ήταν ή πίστη των άρχαίων σ' αυτούς, που τά όνόματά κι' οι χαρακτήρες τους συνδέθηκαν από τότε άναπόσπαστα με πράγματα της καθημερινής χρήσης κι' έτσι διατηρούνται ως τά σήμερα και θά διατηρηθούν, όσο θά υπάρχουν άνθρωποι.

Μερικά φαντάσματα άρχαίων θεών κατοικοῦν ακόμα και στους μήνες που άποτελούν το Χριστιανικό ημερολόγιο. Άς τους φαντασθούμε να παρελθύνουν μπροστά μας.

Πρώτη έρχεται μια παράξενη μορφή, ένας θεός με δυο πρόσωπα, ένας θεός που βλέπει συγχρόνως μπρός και πίσω και κρατάει στήριστερό του χέρι ένα κλειδί. Είναι ο Ίανός.

Οι Ρωμαίοι λάτρευαν τον Ίανό σ' ένα ναό που έμεινε άνοιχτός σε καιρό πολέμου, κλειούσε όμως σαν είχαν ειρήνη. Ήταν ο θεός της Αρχής και του Τέλους. Κι' ο εύσεβής Ρωμαίος κάθε φορά που ήθελε νάρχιση μια δουλιά καλά ή να έξη καλό τέλος καμιά του υπόθεση, ζητούσε τη βοήθεια του Ίανου. Αυτός ήταν ακόμα ο θεός που κρατούσε τά κλειδιά του Ούρανο κι' οι Ρωμαίοι τον θεωρούσαν προστάτη των Παυλών. Ο ναός του είχε δώδεκα θύρες, άκριβώς όπως ο χρόνος έχει δώδεκα μήνες.

Κι' είχαν πολύ δίκιο οι Ρωμαίοι να δώσουν στον πρώτο μήνα του χρόνου τόνονα του Ίανου, του θεού που διπρόσωπος κοιτάζει και μπροστά και πίσω. Ο καθένας μας αισθάνεται στην αρχή του χρόνου την ανάγκη να κοιτάξη πίσω του και να ξαναφέρει στο μυαλό του τά περασμένα, μά και μπροστά του στο μέλλον που ξανοίγεται έμπρός του μυστηριώδικο κι' έλπιδοφόρο.

Δεύτερος έρχεται ο Φεβρουάριος. Τόνονα του τό πήρε από μια γιορτή καθαρμού των Ρωμαίων, γιορτή δηλαδή που κατά τη διάρκεια της οι άνθρωποι καθάριζόνταν από τις άμαρτίες, τη Φέβρουα. Η γιορτή αυτή γινόταν προς τιμήν του θεού Λουπέρκου και γιορταζόταν με μεγάλα γεύματα. Ο Φεβρουάριος λοιπόν σημαίνει έξέγνιση και καθαρμό. Μήπως κι' οι νοικοκυρές κατά τά τέλη του δεν άρχίζουν να συλλογίζονται το καθάρισμα και την έτοιμασία του σπιτιού για την άνοιξη;

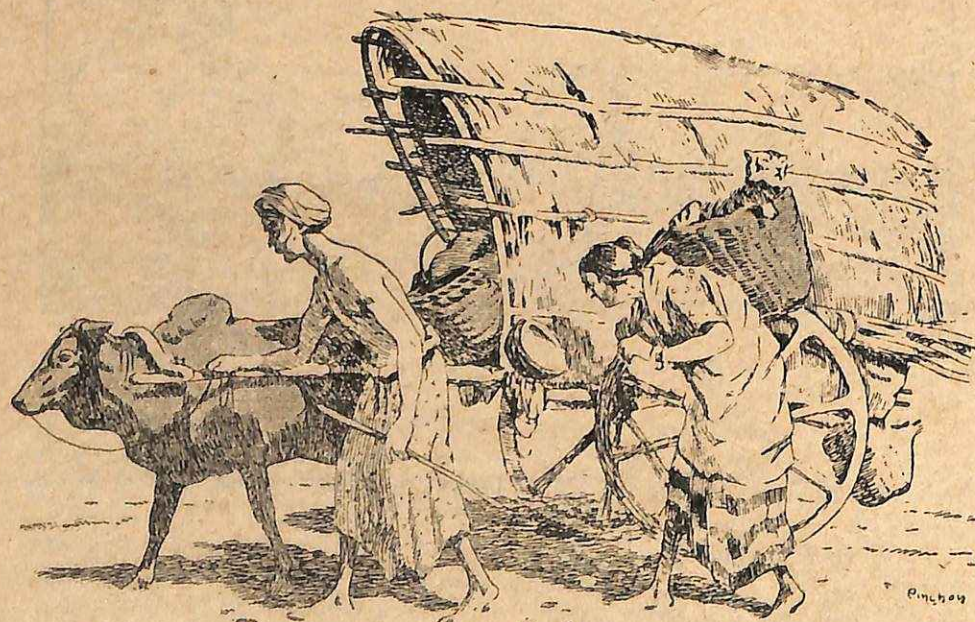
Η τρίτη μορφή προβαίνει πάνω σ' όλόλαμπρο άρμα κι' άκούγεται το ποδοβολητό των δύο άλόγων, του Τρόμου και της Φυγής. Είναι μια άπειλητική και πανίσχυρη μορφή, που ταλαντεύει στο δεξί χέρι το μακρύ άκόντιο και σηκώνει τη γυαλιστερή της άσπίδα κατά τον ούρανό, ενώ κρατάει το άγέρωχο κεφάλι ψηλά και πάνω του σπιθοβολάει το άσ τραφερό κρόνος. Είναι ο Άρης, ο θεός του πολέμου.

Οι Ρωμαίοι τον Άρη τον έλεγαν Μάρς, γι' αυτό κι' ο μήνας ονομάστηκε Μάρτης. Και δεν ήταν μονάχα ο θεός του πολέμου. οι άνθρωποι νόμιζαν πως μπορούσε με τη δύναμή του να κάμη σχεδόν τό κάθε τί. Τον παρακαλούσαν για βροχή και τον συμβουλευόνταν για τις ίδιωτικές τους υποθέσεις, θυσιάζοντας στο βωμό του άλογο, πρόβατο, λύκο, κίσα, ή γεράκι. Όταν οι στρατιώτες πήγαιναν στον πόλεμο, έπαίρναν μαζί τους ένα κλουβί με πουλιά άφιερωμένα στον Άρη και πριν νάρχισουν τη μάχη τάιζαν με στάρι τά έσρα αυτά πουλιά, παρακολουθώντας με αγωνία αν έτρωγαν λαίμαργα ή χωρίς όρεξη, γιατί αν συνέβαινε τό πρώτο, αυτό φανέρωνε πως ο Άρης ήταν με τό μέρος τους, άλλοιωτικά ή μέρα δεν θά τέλειωνε καλά.

Ο Άρης ήταν ταυτισμένος στο μυαλό τους με βροντές και άστραπές κι' όστόσο οι Ρωμαίοι πίστευαν πως αν τό τρυποκάρυδο χτυπούσε με τό ράμφος του τό κορμό ενός δέντρου, αυτό ήταν άπόκριση του βροντόφωνου και ταραχώδικου θεού στην προσευχή τους. Ο Μάρτης είναι πολύ συχνά μήνας ταραχώδικος και βροντερός.

Τί διαφορετική όμως που είναι ή τέταρτη μορφή. Αυτή δεν είναι ούτε θεός ούτε θεά, είναι ο Άγγελος της Αιόξεως. Ο χαρωπός κι' όλόδροσος Άπρίλης έρχεται ύστερα απ' τη σκόνη που σήκωσε τό αίματοβαμένο άρμα του Άρη, ραίνοντας τη γή μ' άπαλές ψιχάλες και ξαναστολίζοντας τις ρίζες και τά κούτσουρα, που άφησε τό άρμα κάτω απ' τις θερμές του ρόδες, με λουλούδια άπαλόχρωμα, άπαράλλακτα, όπως ύστερα απ' τον πόλεμο τον άπαίσιο και καταλύτη, έρχεται ή ειρήνη γλυκειά και καλousάτη.

Ο Άπρίλης είναι ο μήνας που κάνει όλα νάνοίγουν. Ο Ρωμαίος έδε πως άνοίγει τις πύλες της ζωής σ' όλα αυτά τά λεπτά και θαυμάσια που κρύφτηκαν με φρίκη στίς πρώτες πνοές του χειμώνα και φώναζε με θαυμασμό: «OMNIA APERIT!» (Όλα τάνοίγει!)

«Ο τίγρης έφυγε από το καλύβι θρονιασμένος στο καλάθι που κουβαλούσε στη ράχη της ή Ένδτ». (Σελ. 125, στ. α').

Κι' έτσι αὐτὸν τὸ μῆνα τῆς ὁμορφιάς καὶ τῆς ἀναγέννησης, ὅταν ἡ γῆ ξυπνάει ἀπ' τὸ λήθαργο τοῦ χειμῶνα, ὅταν τὰ μπουμπούκια προβάλλουν πάνω στὰ κλώνια καὶ τὰ βουδά δάση γεμίζουν κελαδήματα, τὸν εἶπαν Ἀπρίλη. (*).

Ἐπειτα ἀπ' τὸν Ἀπρίλη ἔρχεται ἡ θεὰ Μαῖα.

Τὸν πατέρα της τὸν λέγανε Ἀτλαντα, ἦταν ἐκεῖνος ὁ τιτάνας ποὺ κράταγε στὴ ράχη του τὴ στρογγυλή μας γῆ, μ' ἔλα της τὰ θεόρατα βουνὰ καὶ τὶς βαθιὲς θάλασσες. Ὁ Ἀτλας εἶχε ἑπτὰ θυγατέρες ποὺ ζούσανε σ' ἕνα βουνὸ κι' ἡ Μαῖα ἦταν ἡ πρῶτη καὶ ἀκουσμένη ἀπ' τὶς ἑπτὰ, γιατί παιδί της ἦταν ὁ Ἑρμῆς ὁ φτεροπόδης ποὺ ἔτρεχε σὲ ἀδιάκοπα θελήματα τῶν θεῶν ἀπ' τὴ κορυφή τοῦ Ὀλύμπου στὴ γῆ. Ὁ Δίας, ὁ πατέρας τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἔπως τὸν ἔλεξαν, ἅμα πέθαναν ἡ Μαῖα κι' οἱ ἑξὶ ἀδελφές της, τὶς ἔκαμε ἀστέρια ποὺ φεγγόβολαν κάθε βράδυ πλάι-πλάι. Σήμερα τὰστέρια αὐτὰ τὰ λένε Πλειάδες καὶ δὲν εἶναι παρὰ ἕξη, γιατί ἡ ἔβδομη ἀδερφή εἶχε παντρευτῇ τὸν Σίσυφο, ποὺ σὺν πέθανε καταδικάστηκε ἀπ' τοὺς θεοὺς νὰ κυλάει ἕνα βράχο αἰῶνια πάνω σ' ἕνα βουνὸ καὶ ποτὲ νὰ μὴ φτάνη στὴν κορυφή. Τόση λοιπὸν ἦταν ἡ θλίψη τῆς γυναίκας τοῦ ἅμα τὸν εἶδε σ' αὐτὸ τὸ χάλι, ποὺ ἔκρυψε τὸ πρόσωπό της καὶ γι' αὐτὸ δὲν φαίνεται πιά πλάι σὲς ἕξη ἀδερφές της.

Δυὸ μορφὲς ἔρχονται κατόπι, ποὺ μαλλιώνουν γιὰ τὴν ἕκτη θέση. Ἡ μιά εἶναι ἡ θεὰ Ἥρα ποὺ λατινικὰ λεγόταν Γιούνο κι' ἡ ἄλλη εἶναι ἕνας ἀνθρώπος ὁ Ἰούνιος. Μερικοὶ λένε πὼς ὁ μῆνας ἀνήκει στὴν Ἥρα κι' ἄλλοι πὼς ἀνήκει στοὺς Ἰουνίους, μεγάλη Ρωμαϊκὴ οἰκογένεια.

Ἐμεῖς θάψουμε τοὺς δύο νὰ τὰ κάμουν μονάχοι τους καλὰ. Κανένας ἀπ' τοὺς δύο δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἐξαιρετικά.

Ἡ Ἥρα ἦταν ἡ ὡραία μὰ ζηλιάρα γυναίκα τοῦ Δία. Τριγύριζε μ' ἕνα ἄρμα ποὺ τὸ ἔσερναν μεγάλοι

πρεπα καὶ καμαρωτὰ παγώνια. Κι' ὁ Ἰούνιος ἦταν ἕνας περήφανος κι' ἀλαζονικὸς ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἤξερε τί σημαίνει ταπεινότητα κι' εὐγένεια. Αὐτοὶ οἱ δυὸ μαλλιώνουν γιὰ τὴν πρῶτη λαμπρὴ θέση στὸ ἡμερολόγιο, γιὰ τὸν ὁρατὸ μῆνα τοῦ θερισμοῦ, ποὺ ἔλα τὰ χωράφια εἶναι ὅτις δόξες τους, κάτω ἀπὸ τὸ ἡλιοσυσμένο μεγαλεῖο τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ ἔβδομη μορφὴ εἶναι ἕνας ἀπ' τοὺς μεγαλύτερους ἀνθρώπους τοῦ κόσμου, γενναῖος πολέμιος καὶ μεγάλος μονάρχης, ὁ Ἰούλιος Καίσαρ.

Αὐτὸς δὲν κυρίεψε μονάχα τοὺς λαοὺς τὸν ἕνα κατόπι τοῦ ἄλλου, καὶ δὲν ἔκαμε μονάχα σοφοὺς νόμους κι' ἀθάνατα βιβλία, μὰ καὶ τὸ ἡμερολόγιο καταπιάστηκε νὰ διορθώσει. Κι' ἐπειδὴ ὁ ἴδιος γεννήθηκε τὸν ἔβδομο μῆνα τοῦ χρόνου, ἔδωσε σ' αὐτὸν τ' ὄνομά του. Ὅτ' μᾶς ἐπαιρνε πολὺ γιὰ νὰ διηγηθοῦμε τὴ μεγάλη ἱστορία τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, κι' οἱ ἄλλοι πέντε μῆνες βιάζονται νὰ περάσουν, ἅς τοὺς κάνουμε λοιπὸν τὴ χάρη...

Νὰ ὁ μεγάλος ἀνεψιὸς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, Ὁκταβιανὸς Αὐγουστος, ὁ

αὐτοκράτορας ποὺ χάρισε στὴν ἀρχαία Ρώμη τὸ Χρυσὸ τῆς Αἰῶνα!

Ἀπ' τ' ὄνομα τοῦ Αὐγουστος ποὺ σημαίνει εὐγενής, ὀνομάστηκε ὁ ὀγδοὺς μῆνας. Ὁ μῆνας αὐτὸς ὅμως εἶχε τριάντα μέρες, ἐνῶ ὁ Ἰούλιος τριάντα μία. Σκέφτηκαν λοιπὸν πὼς ὁ Αὐγουστος θὰ ζήλευε τὴν παραπαισὶν μέρα τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, γι' αὐτὸ πήραν μιὰ μέρα τοῦ κακομοῦρη τοῦ Σεπτέμβρη, ποὺ δὲν ὑπῆρχε φόβος νὰ παραπονεθῇ, καὶ τὴν πρόσθεσαν στὸ τέλος τοῦ Αὐγούστου. Δὲν εἶναι λοιπὸν πιά δύσκολο νὰ θυμώμαστε πὼς ὁ Ἰούλιος κι' ὁ Αὐγουστος ἔχουν κι' οἱ δυὸ ἀπὸ τριάντα μία μέρες, μὴ φορὰ ποὺ ξέρουμε τὴν αἰτία...

Ὁ ὀγδοὺς μῆνας τοῦ χρόνου, ἦταν ὁ μῆνας ποὺ ὁ Αὐγουστος γιόρτασε τὰ κατορθώματά του καὶ γι' αὐτὸ ἔδωσαν σ' αὐτὸν τ' ὄνομά του. Τὸν μῆνα αὐτὸν ἔγινε ὑπκοὺς, ἔβαλε τέλος στοὺς ἀδιάκοπους πολέμους ποὺ εἶχαν ἀποκάμει τὴν ἀνθρωπότητα καὶ κυρίεψε τὴν Αἴγυπτο. Στὴν ἐποχή του, μακρὰ στὴν Παλαιστίνη γεννήθηκε ὁ Χριστὸς, ποὺ ἡ γέννησή του χώρισε τὶς χρονολογίες. Πόσο λίγο φανταζόταν ὁ περήφανος μονάρχης, ἐνῶ μέσ' στὸ παλάτι του καυχόταν πὼς παρέλαβε τὴ Ρώμη καμωμένη ἀπὸ τούβλα καὶ τὴν ἀφήνει μαρμαρίνη, πόσο λίγο φανταζόταν, ὅτι τὸν ἴδιο καιρὸ βρισκόταν στὴν ἀκρὴ τῆς αὐτοκρατορίας ἕνα παιδί ποὺ ἔμελλε νὰ χωρίσῃ στὰ δυὸ τοὺς αἰῶνες καὶ νὰ βάλῃ ἕνα Σταυρὸ ἀνάμεσα ἀπ' τὴ βασιλεία τοῦ Αὐγούστου καὶ μιὰ νέα θρησκεία!

Ἔστερα ἀπ' τὸν κραταῖον Αὐγουστο ἔρχεται στὴ σειρά ἕνα ντροπαλὸ VII. Εἶναι ντροπαλὸ περισσότερο γιατί ξέρει πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ βρῖσκεται ἐκεῖ ποὺ βρῖσκεται.

Ὁ Σεπτέμβρης εἶναι ὁ ἕνατος μῆνας τοῦ χρόνου καὶ τὸ νὰ τὸν λένε Σεπτέμβρη—ἀπ' τὸ λατινικὸ Σέπτεμ, ποὺ σημαίνει ἑπτὰ—δὲν εἶναι διόλου σωστό. Ὁ φίλος μας ὅμως ὁ VII δὲν φταίει ὁ καίμενος διόλου γι' αὐτὸ τὸ λάθος καὶ φαίνεται σὺν νὰ μᾶς λέγῃ: (Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΚΩΝΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΟΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Πόσο προσεκτικὰ ὁ μικρὸς αὐτὸς ἐργάζεται μὲ τὸ πριονάκι του.

(*) Ἀπ' τὸ λατινικὸ ῥῆμα APERIRE ποὺ σημαίνει ἀνοίγω.—Σημ. τ. μετὰφρ.

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΦΑΚΙΡΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ΕΥΔΟΧΙΕ ΔΥΡΥΙΣ

— Συνέχει ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἐξακολούθησε ἡ κυρία Ντυπλεῖξ, ποὺ γυρίζουν ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ καὶ κάνουν αὐτὴ τὴ δουλειά. Δίχως ἄλλο τὰ πουλιὰ καὶ τῶν δύο παιδιῶν εἶναι ἔργο τοῦ ἴδιου τεχνίτη.

— Ἀδελφία, ἀδελφία, ἐπέμενε ἡ Χλόη. Ἡ κυρία μου θὰ ἔπρεπε νὰ ἔρθῃς νὰ ἰδῇς.

— Ὅτ' ἔρθω, εἶπε ἡ κυρία Ντυπλεῖξ. Ὅτ' ἔρθω ἀργότερα, αὐριο ἴσως. Σήμερα δὲν μπορῶ.

— Κυρία θὰ ἰδῇς μόνη σου πὼς τὰ πουλιὰ εἶναι ἴδια, ἴδια κι' ἀπαράλλακτα.

Τὴν ἄλλη μέρα ὅμως διάφορες σπουδαῖες υποθέσεις ἀπασχόλησαν τὴν Μπεγκοῦμ ἀπὸ τὸ πρωτὶ ὥς τὸ βράδυ. Ὡστόσο δὲν εἶχε ξεχάσει τὸ παιδί, οὐτε τὴν περιέργη παρατήρηση ποὺ εἶχε κάνει ἡ Χλόη καὶ μετ' ὅσο ῥώτιζε τὸν Ντάρλι ἂν εἶχε ποτὲ τοῦ ἀδελφοῦ. Μὰ ὁ μικρὸς δὲν θυμόταν νὰ εἶχε ποτὲ τοῦ ἀδελφία.

Πολλὲς μέρες πέρασαν ἔτσι χωρὶς νὰ μπορέσῃ ἡ κυρία Ντυπλεῖξ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ὑπόσχεσή της καὶ νὰ πάη νὰ ἰδῇ τὸν μικρὸ ξένο, ποὺ ἄλλωστε ἤξερε πὼς εἶχε κάθε περιποίηση.

Τέτοια περιποίηση μάλιστα ὥστε πρὶν κλείσει μιὰ βδομάδα εἶχε γίνει καλὰ καὶ εἶχε ἐξαφανισθεῖ.

Ἐνα πρωτὶ ἡ Χλόη μπαίνοντας μέσ' στὴν κάμαρά του τὴ βρήκε ἄδεια. Τὸ πουλὶ εἶχε πετάξει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'. Ἀναβερνικιὰν

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ Ντυπλεῖξ εἶχε βαλθεῖ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ σχέδιά του μὲ τὸν ζῆλο ποὺ ἔδειχνε σὲ κάθε τί καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ ἀπάντησιν τὰ γράμματα ποὺ εἶχε στείλει στὴ Γαλλία, στοὺς διευθυντὰς τῆς Ἑταιρείας, εἶχε ἀρχίσει κιόλας τὶς ἐπισκευὰς τῶν ὁχυρωμάτων τοῦ Ποντισέρ. Δὲν εἶχε καμμιὰ ἀμφιβολία πὼς τὰ σχέδιά του θὰ φαίνονταν λαμπρά καὶ ἀξιέπαινα καὶ στὴ διευθύνσιν τῆς Ἑταιρείας.

Τοῦ ἤρθε λοιπὸν σὺν ψυχρολουσία ὅταν ἔλαβε τὰ γράμματα ἀπὸ τὸ Παρίσι, ποὺ γιὰ νὰ φθάσουν ὥς τὸ Ποντισέρ εἶχαν κάνει περισσότερο ἀπὸ ἕνα χρόνο, καὶ ποὺ τὸν πρόσταζαν νὰ διακόψῃ κάθε ἐργασία καὶ νὰ πάψῃ κάθε ἐξοδο.

Μόλις διάβασε τὰ γράμματα αὐτὰ ὁ Ντυπλεῖξ ἔγινε ἔξω φρενῶν ἀπὸ θυμῶ.

— Δὲν τὸ περίμενα ποτὲ πὼς θὰ εἶναι τόσο ἀνόητοι ὥστε νὰ μὴν καταλαβαίνουν τὸ συμφέρον τους, ἔλεγε

Ἡ κυρία Ντυπλεῖξ κι' ὁ ἀντίκας τῆς ἀσχίσαν νὰ μελετοῦν τὴ σονάτα τοῦ Μπάχ. (Σελ. 128, στ. α').

στὸν ντ' Ἀντέϊγ τὸν φίλο του κι' ἐμπιστὸ του. Καὶ σὺν νὰ μὴ φθάνουν κι' ἔλα τάλλα, μοῦ ἀναγγέλλουν ὅτι ἡ Γαλλία ἐκήρυξε τὸν πόλεμο στὴν Ἀγγλία καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μοῦ ἀπαγορεύουν νὰ κάνω ὅποιονδήποτε ὁχυρωματικὸ ἔργο εἴτε ἐδῶ, εἴτε ἄλλοι. Μὲ κοροϊδεύουν δηλαδὴ αὐτοὶ οἱ κύριοι. Πρέπει, λέει, νὰ συνεννοηθοῦμε μὲ τὸν Ἀγγλο διοικητὴ ποὺ ἔχει τὴν ἔδρα του στὸ Μαδράς καὶ νὰ υπογράψουμε μαζί του ἕνα σύμφωνο ποὺ νὰ λέγῃ ὅτι οἱ δυὸ ἑταίρειες θὰ μείνουν οὐδέτερες ὅσο κρατῇ ὁ πόλεμος καὶ θὰ ἐξακολουθήσουν τίς ἐμπορικὰς τοὺς δόσοληψίες, παρ' ὅλες

τίς ἐχθροπραξίες τῶν δύο κρατῶν. Καὶ νομίζουν πὼς οἱ Ἀγγλοὶ θὰ υπογράψουν ἕνα τέτοιο σύμφωνο. Ἐφόσον δὲν τοὺς συμφέρει, αὐτοὶ δὲν θὰ μᾶς τὸ προτείνουν ποτὲ κι' ἂν τοὺς τὸ προτείνουμε ἐμεῖς, εἶναι σὺν νὰ τοὺς ἐμολογοῦμε τὴν ἀδυναμία μας. Νὰ σταματήσω, λέει, τὰ ὁχυρωματικὰ ἔργα! Κι' ἂν μᾶς ἐπιτεθοῦν, πὼς θὰ μπορέσουμε νὰ μυνήθουμε; Πρέπει λοιπὸν νὰ καθήσουμε μὲ χέρι σταυρωμένα καὶ νὰ φήσουμε νὰ μᾶς διώξουν ἀπ' τὶς Ἰνδίες. Ὁχι! Ὁχι! Αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ! Δὲν θὰ ὑπακούσω! Ἀπεναντίας εἰμαι ἀποφασισμένος νὰ βάλω μπρὸς τὰ ὁχυρωματικὰ ἔργα ὥστε νὰ εἶμαι ἑτοιμὸς ὅσο τὸ δυνα-

τὸν πρὶν γρήγορα. Μόνο ἕνα καλὸ σημεῖο εἶδα στὰ γράμματά τους: Αὐτὸ ὅπου μοῦ γράφουν σχετικὰ μὲ τὸν Λά Μπουρντουναί. Ἐχουν, λέει, σκοπὸ νὰ τὸν στελεχίσουν ἐδῶ μὲ μιὰ ναυτικὴ μοῖρα. Ἀμφιβάλλω πολὺ ἂν θὰ τὸ κάνουν, ἂν τὸ κάνουν ὅμως πρέπει νὰ βιαστοῦν. Οἱ Ἀγγλοὶ κατέδωσαν κιόλας ἐδῶ τὸ στόλο τους. Ἐμαθα πὼς ὁ ναύαρχος Μπάρνερτ ἐφθάσε στὸ Μαδράς καὶ ἀπὸ θετικὴ πηγὴ ἔχω πληροφορηθεῖ πὼς σκοπεύει νὰ κτυπήσῃ τὸ Ποντισέρ. Ἄν πραγματοποιήσῃ τὸ σκοπὸ του δὲν θὰ μπορέσουμε οὐτε τρεῖς ἡμέρες νὰ τοῦ ἀντισταθοῦμε. Μὲ τί; Μὲ τοὺς τετρακόσιους τριάντα στρατιώτες μας ἢ μὲ τὸ ἕνα καὶ μοναχὸ πολεμικὸ μας καράβι; Ἀχ αὐτοὶ οἱ ἔμποροι! Μόνο γιὰ τὰ ποσοστά τους τοὺς νοιάζει.

Κι' ὁ Ντυπλεῖξ ταραγμένος σὲ ἀπερίγραπτο βαθμὶ ὁργωνε τὴν κάμαρά ἀπὸ τὴν μιὰ ἀκρὴ ὥς τὴν ἄλλη. Ὁ Ἀντέϊγ δοκίμασε δυὸ τρεῖς φορές νὰ τοῦ πῇ δυὸ τρία καθησυχαστικὰ λόγια, μὰ ὁ θυμὸς τοῦ φίλου του δὲν ἔπεφτε ἔτσι εὐκολά. Ἡ κυρία Ντυπλεῖξ ὅμως ἦταν πρὶν ἐπιτήδεια.

— Ἀγαπητὴ μου, εἶπε στὸν ἀντρα της μὲ γλύκα, μὴν παίρνεις ἔτσι βιαστικὰ μιὰ τόσο σοβαρὴ ἀπόφαση προτοῦ νὰ τὴ σκεφθῇς καὶ νὰ τὴ συγίσης. Τὸ καράβι ποὺ μᾶς ἔφερε ἔλα αὐτὰ τὰ δυσάρεστα γράμματα ἔφερε καὶ γιὰ μένα ἕνα πληθὺς καινούργιες νότες καὶ μαζί μ' αὐτὲς μιὰ σονάτα τοῦ Μπάχ γιὰ πιάνο καὶ βιολί. Θά-

θελες να τής ρίχναμε μια ματιά;
— Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ εἶχα κά-
νει καλύτερα ἂν εἶχα ἀφιέρωθεῖ ὅλη
μου τὴ ζωὴ στὸ βιολὶ μου μονάχα,
παρὰ πού ἐμπλεξά με τὴν πολιτική,
εἶπε ὁ Ντυπλεῖξ. Ἐχεις ὅμως δίκιο,
καλὴ μου. Ἀς παῖξουμε λίγη μουσι-
κή. Ἰσως αὐτὸ με ἤσυχάζει κάπως.

Λίγα λεπτά ἀργότερα ἡ κυρία Ντυ-
πλεῖξ βρισκόταν καθισμένη μπρὸς στὸ
πιάνο. Ὁ ἄντρας τῆς εἶχε πάρει τὸ
βιολὶ του καὶ οἱ δύο τους μαζί ἄρχι-
σαν νὰ μελετοῦν τὴ συνάτα τοῦ Μπαχ.

Ὅταν τὸ πρῶτο μέρος, πού παί-
χθηκε πολὺ καλὰ τελείωσε, — γιὰ τὸ
Ντυπλεῖξ ἐκτός ἀπ' ὅλα τὰλλα προ-
σόντα του ἦταν καὶ πολὺ καλὸς βιο-
λονίστας καὶ ἡ κυρία Ντυπλεῖξ ἔπαι-
ζε πιάνο μὲ μοναδικὴ τέχνη — ὁ διοι-
κητὴς ἀναστέναξε βαθεῖα.

— Ἀχ, εἶπε, αἰσθάνεται, κανεῖς
στάλῃθαι μεγάλη ἀνακούφιση ὅταν
ἀκοῦει τόσο ὠραῖα πράγματα καὶ πα-
ρηγοριέται γιὰ τὴς μισέριες τῆς ζωῆς.
Εὐτυχῶς, ἂν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ὑπάρ-
χουν ψυχὲς ποταπὲς καὶ τιποτένιες,
πού δὲν σκέπτονται παρὰ μόνον πὼς
νὰ κερδοσκοπήσουν καὶ δὲν ἔχουν
στὸν νοῦ τους ἄλλη ἐννοια ἀπὸ τὴν
ἐννοια τοῦ παρᾶ, ὅπως ὁ διευθυντὴς
κι' οἱ μέτοχοι τῆς ἐταιρείας μας, ὡ-
στόσο ἀπὸ τὸ ἄλλο ὑπάρχουν καὶ εὐ-
γενεῖς ψυχὲς πού ἐκμεταλλεύονται
τὰ χαρίσματα πού τοὺς ἔδωσε ὁ θεὸς
καὶ κάνουν ὠραῖα ἔργα, ἔργα πού
φέρνουν τὴ γαλήνη στὴν καρδιά καὶ
στὸ μυαλό. Ἀς ἐξακολουθήσουμε,
ἀγαπητὴ μου, τί λές;

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ἀγαπητοί μου,

ΜΕ τὴν υπογραφή **Μαργα-
ρίτα**, ἀπὸ τὴ Θεσσαλονί-
κη, μοῦ ἤρθε τὸ ἀκόλουθο
γράμμα: «Μόλις πῆρα τὸ
9ο φυλλάδιο καὶ διάβασα τὴν Ἐπι-
στολή σας. Εἶμαι κι' ἐγὼ μιὰ ἀπὸ
κεῖνες πού τελείωσαν τὸ Γυμνάσιο
καὶ κάθονται στὸ σπίτι τους. Εἶχα
μεγάλὴ ἐπιθυμία νὰ σπουδάσω Φιλο-
λογία στὸ Πανεπιστήμιο, μὰ οἱ γο-
νεῖς μου δὲν θέλησαν νὰ μὴ φύσιν,
γιατί, καθὼς ἔλεγαν, δὲν εἶχα ἀ-
νάγκη. Ἐννοοῦσαν ἀνάγκη οἰκονο-
μική — ἔτυχε νάχουμε λίγα χρήμα-
τα — χωρὶς νὰ τοὺς νοιάζω γιὰ τὴν
ἄλλη, τὴν ψυχικὴ μου ἀνάγκη, λέ-
γοντας πὼς, γιὰ ἕνα κορίτσι, ἦταν
πολὺ ἀρκετὰ ὅσα εἶχα μάθει. Ἐμένα
ὅμως δὲν μοῦ ἔφταναν καί, κατὰ πού
λέτε, σκέφθηκα κι' ἀποφάσισα νὰ

ἐξακολουθήσω τὴ σπουδὴ μου στὸ
σπίτι μονάχη. Πῆρα λοιπὸν ἕνα σω-
ρὸ φιλολογικὰ καὶ φιλοσοφικὰ βι-
βλία, καὶ βάλθηκα νὰ τελειοποιηθῶ
στὴν ἀρχαία γλῶσσα, πού τόσο μὲ-
ρέσει, νὰπολαύσω τὴ θαυμάσια λογο-
τεχνία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ
Ρωμαίων — γιὰ τὴ διάβασα καὶ λατινι-
κὰ μὲ τὸ λεξικὸ — καὶ νὰ μάθω τὴ
φιλοσοφία τους, καθὼς καὶ τῶν νεω-
τέρων φιλοσόφων, ἀπὸ τὸν Πλάτωνα
καὶ τὸν Ἀριστοτέλη ὡς τὸν Κάντιο
κι' ὡς τοὺς σημερινούς. Παράλληλα
ἤθελα νὰ προσανατολισθῶ καὶ στὶς
ἄλλες λογοτεχνίες, τὶς νεώτερες, πρῶ-
τα τὴ δική μας, ἀφοῦ εἶμαι Ἑλλη-
νίδα, κι' ἔπειτα τὴ γαλλικὴ, τὴν ἰτα-
λική, τὴ γερμανικὴ, τὴν ἀγγλική,
τὴ ρωσικὴ καὶ καθ' ἑξῆς. Ξένη γλῶσ-
σα δὲν ἤξερα παρὰ τὴ γαλλικὴ — ἐ-
πειδὴ ὅμως σ' αὐτὴν εἶμαι μεταφρα-
σμένα ὅλα τὰ εὐρωπαϊκὰ ἀριστοτε-
λῆματα, κι' ἐπειδὴ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ
εἶναι μεταφρασμένα καὶ στὴ γλῶσσα
μας, ἔκρινα πὼς δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ
μάθω κι' ἄλλες, παρὰ πὼς θὰ μπο-
ροῦσα, μόνον μὲ τὶς δύο αὐτές, νὰ
γνωρίσω καλὰ τὴν παγκόσμια λογο-
τεχνία.

»Πέρασαν ὅμως δύο δάκαρα χρό-
νια, ἀπὸ τότε πού μένω στὸ σπίτι,
καὶ δὲν ἔκαμα σχεδὸν τίποτα. Κι
ἔξερετε γιὰτί; Γιατί ἀπλούστατα δὲν
ἤμουν πιά μαθήτρια, εἶχα πετάξει
τὴν ποδιά, εἶχα μπεῖ στὴ ζωὴ, ἡ-
μουν ὑποχρεωμένη νὰ ρίχνω καὶ μιὰ
ματιά στὸ νοικοκυριό — ἀπαίτηση τῆς
μητέρας μου — κι' ἔτσι δὲν μοῦ ἔμε-
ναν παρὰ πολὺ λίγες ὥρες γιὰ τὶς
σπουδές μου. Ἀξάφνα ἔλεγα: Τὰ-
πὼγεμα δὲν ἔχει, θὰ μελετήσω! Ἀλλὰ
μόλις καθόμουν κι' ἀνοίγα ἕνα βι-
βλίο, ἔφταναν δύο φίλες μου, μὲ ξε-
σῆκωναν, μᾶρπαζαν, καὶ πηγαίναμε
στὴν κινηματογράφου. Ἀλλοτε ἦταν
μιὰ βίβλις — ἕνας κύριος, μιὰ κυρία —
κι' ἡ μητέρα μου ἐννοοῦσε νὰ πα-
ρουσιασθῶ κι' ἐγὼ στὸ σαλόνι, γιὰ-
τί... εἶχα μεγαλώσει. Κι' ἄλλοτε
ἦταν ἕνα μοντέρνο ρομάντο, πού
σὰν κορίτσι τοῦ κόσμου, τῆς μόδας,
ἔπρεπε, λέει, νὰ τὸ ξέρω κι' ἐγὼ.
κι' ἔτσι ἄφηνα τὸν Πλάτωνα γιὰ νὰ
διαβάσω αὐτὸ τὸ τιποτένιο. Ἀμέτρη-
τα τέτοια ἐμπόδια, κάθε μέρα, κάθε
ὥρα, κάθε στιγμή. Ἐπιτέλους εἶδα
πὼς δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ κάμω οὔτε
τὰ μισὰ ἀπ' ὅσα ὀνειρεύομαι. Καὶ
σιγὰ-σιγὰ τὰ φησα ὅλα. Πάντα, ἐν-
νοεῖται, μᾶρέσει τὸ διάβασμα καὶ
πάντα, ὅταν μοῦ ἀφήνουν καιρὸ, δια-
βάζω. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μάθω ὅσα ἤθε-
λα, λογαριάζω πὼς, ἔτσι ὅπως πάω,
πρέπει νὰ περάσουν τὸ λιγώτερο...
πενήντα χρόνια! Μὴ λέτε λοιπὸν

πὼς ἕνα κορίτσι μπορεῖ νὰ σπουδάσῃ
ὅσο θέλει καὶ στὸ σπίτι του. Κακὰ
τὰ φέμματα! Ἀμα δὲν γίνῃ φοιτή-
τρια, νὰ ἔχῃ τὶς ὥρες τῆς, τὶς ὑπο-
χρεώσεις τῆς, πού νὰ τὶς ἀναγνωρί-
ζουν καὶ νὰ τὶς σέβονται κι' οἱ ἄλ-
λοι, δὲν θὰ κάμῃ τίποτα, ὅπως δὲν
ἔκαμα κι' ἐγὼ...»

Ὅχι, ἀγαπητὴ **Μαργαρίτα**, δὲν
ἔχεις δίκιο. Ἀν ἐσύ δὲν ἔκαμες τί-
ποτα, εἶναι γιὰτί — καθὼς μοῦ λέει
τὸ γράμμα σου — ἄφησες νὰ παρ-
συρθῇς ἀπὸ τὴν κοσμικὴ ζωὴ, γιὰτί
δὲν ἔβαλες ὅση θέληση χρειάζεσταν
γιὰ τὴν ἐκάνοποίησιν τοῦ πόθου σου,
καὶ γιὰτί σοῦ ἔλειψε προπάντων τὸ
πρόγραμμα. Τὸ πρόγραμμα, βλέ-
πεις, εἶναι ἡ **ὑποχρέωση** πού ἤθε-
λες. Κι' ἂν εἶχες κάμει ἕνα πρόγραμ-
μα, πού νὰ τὸ τηρῇς ὑποχρεωτικὰ
καὶ νὰ τὸ σέβουσαι πρῶτῃ ἐσού, τότε
θὰ τὸ σέβουσαν κι' οἱ ἄλλοι. Ἐτσι
θὰ εἶχες τὶς ἡμέρες καὶ τὶς ὥρες τοῦ
κινηματογράφου, τοῦ περιπάτου, τῆς
διασκέδασης. Θὰ τὶς ἤξεραν κι' οἱ
φίλες σου καὶ δὲν θὰ ἔρχονταν νὰ
σὲ ξεσηκώσουν ἄλλες ὥρες ἢ ἄλλες
ἡμέρες. Ἡ κι' ἂν ἔρχονταν, ἐσύ θὰ
τὶς ἐδιώχνες μ' ἐν' ἀκλόνητο «δὲν
μπορῶ». Τὸ ἴδιο θάλεγες καὶ στὴ
μητέρα σου, ὅταν θάπαιτοῦσε νὰ φή-
σῃς τὴ μελέτη σου, γιὰ νὰ ντυθῇς
καὶ νὰ βγῇς στὸ σαλόνι: «Τώρα ἔ-
δυνατο! Ὑπόθεσε πὼς εἶμαι φοιτή-
τρια καὶ λείπω στὸ Πανεπιστήμιο». **Κι'**
ὅταν οἱ φίλες σου θὰ σοῦ ἔλεγαν
πὼς εἶναι ἀνάγκη νὰ διαβάσῃς ἕνα
ρομάντο τῆς μόδας γιὰ νὰ μιλάς γι'
αὐτό, θὰ τοὺς ἔλεγες: «Δὲν εὐκαιρῶ
ἀκόμα γιὰ τέτοια. Τώρα διαβάζω πὸ
σοβαρά». Ἀν ἔκανες ἔτσι, ἐστὶ δὲ
αὐτὰ χρόνια θὰ μάθαινες ἕνα σωρὸ
πράγματα, κι' ὕστερ' ἀπὸ ἄλλα δυό-
τρία, θάσου ἕνα τέλει μορφωμένο
κορίτσι, ἀνώτερο ἴσως κι' ἀπὸ κεῖνα
πού βγάζει τὸ Πανεπιστήμιο.

Σοῦ χρωστῶ ὥστόσο χάρη, γιὰτί
τὸ γράμμα σου μοῦ δίνει σήμερα ἀ-
φορμὴ νὰ συμπληρώσω ὅσα ἔγραψα
τὴν ἄλλη φορὰ γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα.
Γιὰ τὴ σπουδὴ στὸ σπίτι, μετὰ τὸ
Γυμνάσιο, ἀκριβῶς ἐπειδὴ δὲν εἶναι
ὑποχρεωτικὴ καὶ κινδυνεύει νὰ πα-
ραμεληθῇ, νὰ γίνῃ ἀτακτὴ, χρειάζε-
ται πρόγραμμα, μὰ καὶ θέληση γιὰ
νὰ τηρῇται. Χωρὶς αὐτό, δὲν γίνεται
τίποτα. Γιατ' ἡ ζωὴ, ἡ εὐκολία, ἡ
δισκεδαστικὴ, ἡ τεμπέλικη, παρα-
σύρει. Κι' ὅπως ἔγραφε ἡ ἄλλη ἐ-
κείνη φίλη μας, τὸ κορίτσι, ὅσο πόθο
κι' ἂν ἔχῃ γι' ἀνώτερα πράγματα,
κινδυνεύει νὰ καταντήσῃ «δεσποινὶς
τοῦ κόσμου» καὶ νὰ κοῦρῃ ἢ νὰ λέγῃ
στὰ σαλόνια ἀνοησίες...

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ

Δὲ θέλω μὲ τοὺς στίχους μου φθινό-
[πορὰ νὰ κλαῖω,
Σὲ μαύρους δρόμους κίτρινα καὶ λα-
[σπωμένα φύλλα,
Δὲ θέλω μὲ τὴ θλίψη μου καὶ μὲ τὴ
[φαρμακίλα,
Τ' ἀγνὰ λουλούδια τῆς καρδιάς — τοὺς
[στίχους μου — νὰ καίω.

Σὲ πράσινες βουνοπλαγιὲς ἀνθίζουν τὰ
[λουλούδια,
Μέσ' στὴ χαρὰ γιορτάζουν, μὰ ἡ χά-
[ρη τους περισσία
Μαραίνεται σὲ θλιβερὴ σκιά ἀπὸ κυ-
[παρίσσια!

Κι' εἶν' τὸ φθινόπωρο βαρὺ, δὲ θέλω
[νὰ τὸ ψάλλω
Τὰ γηρατειὰ κι' ὁ θάνατος συννεφια-
[σμένον δέλλει
Θέ μου! δίνε στὴ πλάση σου τὸ χάρι-
[σμα τ' Ἀπρίλη
Νὰ τραγουδάω ἀτέλειωτα σὰν ἀηδό-
[νι ἀλάλο!...

Τζιτζίκι

ΙΜΠΡΑ·Ι·Μ...

Πᾶνε δεκαπέντε μέρες ἀπὸ τότε πού
ἔφυγε ὁ μουσάκης (*) τοῦ σπιτιοῦ μας
καὶ κανεῖς ὡς τώρα δὲν τὸν εἶχε ἀντι-
καταστήσει. Καθένας μας εἶχε τὸ λό-
γιο του νὰ στενοχωριέται γι' αὐτό, καὶ
μὲ τὸ δίκιο μας ἀνυπομονοῦσαμε ὅλοι
νὰ δοῦμε τὸν καινούργιο!...

Οἱ γονεῖς μου νοιάζονταν πού ἔμε-
γε ἀφύλακτο τόσον καιρὸ τὸ σπίτι, ὁ
ἀδελφός μου μουρμούριζε κάθε βράδυ
ἀνεβάζοντας τὸ ποδήλατό του, πού δὲν
μποροῦσε πιά ν' ἀφήνῃ κάτω χωρὶς φύ-
λακα, ὡς τὸ τρίτο πάτωμα, ἐνῶ ἡ μι-
κρὴ μου ἀδελφὴ χαλοῦσε τὸν κόσμο
κάθε φορὰ πού τὴν στέλνωμε νὰ ψωνί-
σῃ κάτι, καὶ τὰβάρια διαρκῶς μὲ τὸν σπι-
τονοικοκύρη πού δὲν ἔφευγε ἀμέσως,
ὅπως μᾶς εἶχε ὑποσχεθεῖ, τὸν μπαῦ-
πη γιὰ νὰ πηγαίνῃ ἐκεῖνος! Μόνον ἐ-
γὼ δὲν εἶχα κανένα σοβαρὸ λόγο ν' ἀ-
φηνόμην. Μονάχα ἤθελα νὰ... δῶ τί
εἶδους ἄνθρωπος ἦταν αὐτὸς πού ἤθε-
λε τόσα παρακάλια γιὰ νὰρθῇ!

Ἡ ἀδελφὴ μου, πρῶτῃ, ἔφερε τὴν
καλὴ εἰδηση.

Ἦρθε ἐπιτέλους! τὸν εἶχε δεῖ στὴν
καταροῦλα τὴν προορισμένη γι' αὐτόν,
τὸν εἶχε γνωρίσει ἀπ' τὰ κίτρινα τσα-
ρούκια καὶ τὸ ξεχωριστὸ ἱσοροκόκινο
σαρόκι τῶν μουσάκηδων. Γιὰ νὰ βε-
βαιωθῇ τὸν εἶχε ρωτήσῃ κυδίας!

Ὅλοι καλοδεχτήκανε τὸ εὐχάριστο
νέο, ἡ μικρὴ πρὸ παντὸς ἦταν κατα-
χαρούμενη, μόνον πού τῆς εἶχε φανεῖ
λίγο γέρος καὶ τὴν στενοχωροῦσε ἡ ἰ-
δέα οἱ ἴσως νὰ μὴν τὰ πολυκατάφε-
ρε στὸ ψώνισμα, καὶ τότε... ὑποχρεω-
τικὰ ἡ ἀγαρεία θὰ ξαναγύριζε στὴν
ἰδέα!

Ἐπεσε ὅμως πολὺ ἔξω. Παρ' ὅλα
τοὺ τὰ ἐξήντα χρόνια, ὁ Ἰμπραὶμ ἔκα-
νε τὴ δουλειὰ του θαυμάσια. Ὁλοπρό-
θυμος ἀνέλαβε τὸ ψώνισμα, γιὰτί ἡ-
ξερε πὼς τὰ μυλλίεμ (**) πού θὰ πε-

(*) Θυρωρός.

(**) Αἰγυπτιακὸ νόμισμα.

ρίσσεσαν θάταν πάντα δικὰ του, καὶ
μὲ χαρὰ περίμενε κάθε μεσημέρι τὸ
πιάτο μὲ τὸ ζεστὸ φαγὶ πού τοῦ πῆ-
γαινε ἡ ἀδελφὴ μου.

Συχνὰ τὸν χιμῶνα ἔβριχε. Ἦταν
ψηλός, ἂν καὶ μὲ κυρτωμένους λίγο ὤ-
μους, ἀπ' τὸ βάρος τῶν χρόνων. Φο-
ροῦσε πάντοτε τὴν ἴδια ριγωτὴ κελεμ-
πία, καὶ μόνο ὅταν τὴν ἔπλενε — πολὺ
σπάνια — ἔμενε μὲ τὴν ἀποκάτω, λίγο
κοντήτερη αὐτὴ, σκεπασμένη ὡς τὴ μέ-
ση μ' ἕνα σκοτὶο κομπωτὸ τέλειδακι.

Πολὺ γρήγορα ἔγινε γνωστός στὴ
γειτονιά, ἦταν «ὁ ἦρωας τῆς» ὅπως τὸν
λέγαμε στὸ σπίτι γιὰ νὰ γελάμε. Στὸ
παραμικρὸ ἀκουσμα φιλονεικίας ἔτρεχα
στὸ μπαλκόνι, βέβαιη ἐκ τῶν προτέ-
ρων κι' ἐτοιμὴ νάντικρῶσω τὸν Ἰμ-
πραὶμ ἀνασκουμπωμένο, ἀνάμεσα σὲ
δύο ἀναμαλλιασμένες βρώμικες Ἀρα-
πίνες ἢ στὴ μέση ἀπὸ τρία-τέσσερα
Ἀραπάκια. Τὸν εἶχαν μπεῖ τὰ δαι-
μονισμένα καὶ μὲ κανένα τρώπο δὲν
ἐννοοῦσαν νὰ τὸν ἀφήσουν ἡσυχῇ. Και-
ροφυλακοῦσαν τὴ στιγμή πού θὰ τον
ἔβρισκαν ἀπασχολημένο μὲ κάτι, καὶ
τότε, ἕνα ἀπ' τὴν παρέα τὸν πλησιάζ-
ει σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ πίσω μὲ μιὰ σφυ-
ρίχτρα στὸ στόμα, ψυσοῦσε μιὰ κον-
τὰ σαυτὶ του, κι' ὅσπου νὰ σηκωθῇ
αὐτός, γινόταν πάλι ἀφαντο, ἐνῶ ἀπ'
ἀντίκρου ἔφταναν τὰ πνιχτὰ γέλια τῶν
μικρῶν. Δὲν προλάβαινε παρὰ νὰ μα-
σήσῃ λίγες λέξεις, καὶ ὕστερα γυροῦσε
πάλι θυμωμένος νὰ ξανακαθῇ στὴ
θέση του...

Περνοῦσε τὸν περισσότερον καιρὸ μὲ
τὰ δύο μικρὰ τὸν ἑγγονάκι, διασκε-
δάζοντάς τα, παίζοντας μαζί τους ἢ
ἐτοιμάζοντάς τους παιγνίδια, πᾶνινες
κουκλὲς, χάρτινα χωνιά πού τὰ στολί-
ζε μὲ χρωματιστὲς λουρίδες καὶ τὰβα-
ζε στὸ κεφάλι τους. Γελοῦσαν ἐκεῖνα,
τρελλὰ ἀπὸ χαρὰ, καθισμένα στὰ γό-
νατα τοῦ παπποῦ.

Κάποτε ἀλλάξαμε σπίτι. Λυπηθῇ-
καμε πού θὰ φθάναι τὸν Ἰμπραὶμ, τὸν
εἶχαμε τόσο συνηθίσαι... Μὰ καὶ κεῖ-
νος μᾶς εἶχε μάθει. Ἦταν περισσότερο
εὐχαριστήμενος ἀπὸ μᾶς παρὰ ἀπ' τοὺς
ἄλλους νοικάρηδες...

Μὰ μέρα, περνώντας ἀπ' ἐκεῖ κοντά,
σκέφτηκα νὰ δῶ τί γίνεται. Μὲ μεγα-
λὴ μου ἐκπλήξη ἀντίκρισα, μόλις μῆ-
κα, τὸ ἀγριο πρόσωπο ἐνὸς ἄλλου
μουσάκη. Κουτσά-στραβά μπόρεσα νὰ
καταλάβω τί μούλεγε Ἀραβικά. Ὁ Ἰ-
πραὶμ εἶχε πεθάνει καὶ στὴ θέση του
ἔφεραν αὐτόν.

Λυπημένη πῆρα τὸν δρόμο πρὸς τὸ
σπίτι ἐνῶ στιγμὴ δὲν τὸν ἔβγαζα ἀπ'
τὸ μυαλό μου. Τὸν ἔβλεπα, τὸν ἀκου-
γα νὰ μιλά, νὰ μαλλώνῃ. Γιὰ μιὰ στιγ-
μὴ μοῦρθε νὰ γελάσω... Θυμήθηκα
τόσα ἀστεῖα ἐπεισόδια... Μὰ ὅχι, ὁ
Ἰμπραὶμ δὲν ζοῦσε πιά, δὲν θὰ τὸν ξα-
νάβλεπα, δὲν θὰ τὸν ξανάκουγα ποτέ
πιά!... Καὶ τὸ γέλιο πάγωσε στὰ χεῖ-
λη μου...

Ἰσις

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ἦταν μιὰ ἀγρία χειμωνιατικὴ νύχτα.
Ἐξω σκοτάδι πικρὸ. Ὁ ἀέρας λυσ-
σομανοῦσε στὸ τρελλὸ διάβα του, τὰ
δέντρα γέρονταν τὶς κορυφές τους, καὶ

τὰ παραθυρόφυλλα ἔτριζαν φοιτὰ.

Ἦταν γιορτὴ τότε κι' εἶχαμε ἀδεια
νὰ καθήσουμε στὸ ἀναπαυτήριο ὡς τὶς
δέκα.

Καιμιὰ δὲν εἶχε ὄρεξη ἐκεῖνο τὸ
βράδυ. Ὅλες μᾶς εἶχε καταλάβει μιὰ
παράξενη μελαγχολία κι' ἕνας ἀκατα-
νόητος φόβος.

Ἀκούγαμε τὴ βοὴ τ' ἀνέμου νὰ με-
γαλῶνῃ καὶ παρασυρμένες ἀπ' τὴν ἰ-
δια τρελλὴ ἀγωνία πού κυρίευε τὶς ψυ-
χές μας, ἀπ' τὸν ἴδιο τρελλὸ πόθο γιὰ
τὴν γλυκεῖ ἀγκαλιά τῆς μαγνούλας
μας, στριμογνώμασταν πὸ κοντὰ, ζη-
τώντας νὰ βοῇ ἀσυλό ἢ μιὰ στήν ἀγκα-
λιά τῆς ἄλλης.

Οἱ καρδιές μας χτυποῦσαν δυνατὰ,
φοβόνταν κι' αὐτὲς τὸν κρύο χειμῶνα,
τὸν κακὸ ἀέρα πού θὰ συναντοῦσαν σὲ
λίγο στὸ διάβα τῆς ζωῆς.

Νοιώθαμε τὶς ψυχές μας νὰ τὶς πλημ-
μυρῇ ὁ ἴδιος πόθος, ἡ ἴδια λύπη. Ὅ-
λες ζητοῦσαν τὸ γαλάζιο μακρινὸ σπι-
τι, τὰ γλυκόλογα τῆς μάννας, τὰ χάρδια
τοῦ πατέρος, τὰ παραμῦθια τῆς γιαντιάς.

Ὅλες κοιτοῦσαν μ' ἀγωνία ν' ἀντι-
κρῶσουν μέσα στὸ σκοτάδι τὰ λαμπερὰ
ματάκια μιᾶς μικρῆς ἀγαπημένης ἀ-
δελφοῦλας.

Καὶ μέσ' στὴ σιγαλιὰ τὸ μεγάλο ρο-
λόι τοῦ σχολείου χτυπᾶ δέκα φορές.

Ραῖσα

—

ΣΤΟ ΛΙΜΑΝΙ

Ἐτσι βρέθηκα μιὰ μέρα μακριὰ κα-
θισμένη σ' ἕνα ἀκρογιάλι. Ἦταν ἀπό-
βραδο, ὁ μυροβόλος μπάτης χάιδευε
ἀπαλὰ τὸ πρόσωπό μου καὶ τὶς σκέ-
ψεις μου. Βαρούλες μὲ τὰ κατάλευκα
πανάκια τους πηγαίνοντο καὶ πὸ
πέρα ἀκουγόταν θόρυβος ἀπ' τὸ ξε-
φόρτωμα τῶν καραβιῶν στὸ κεφαλό-
σκαλο.

Ὁ ἥλιος εἶχε ἀφήσει χρυσὲς ἀν-
ταύγειες στὸν οὐρανὸ πού ἀντιφέγγι-
ζαν στὴ θάλασσα, ἔτσι πού νὰ νομίσῃ
κανεῖς πὼς στὰ βάθη τῆς βροσκονταν
τὰ παλάτια του!

Μακριὰ πίσω ἀπ' τὸν κυματοθραύ-
στη ἀκούστηκε μιὰ σφυρίχτρα κι' ἕνας
κόσμος δάκαίρος παρουστάστηκε μὲ
τὴ σκιά ἐνὸς βαποριοῦ. Στὸ διάβα του
ἡ θάλασσα, λές καὶ θύμωνε πού τάρ-
ξε τὴν ἡσυχία τῆς ἡ ἀνθρώπων μα-
ταιότητας, ἄρχισε νὰ σκορπίζῃ ὀδόντους
ἀφροῦς. Στὸ κατ'ὀπισθον πλῆθος κεφα-
λὰ καὶ καπνοῦ-κάπου ἕνα χεῖρ κού-
νοῦσε χαρωπὰ τὸ μαντήλι χαιρετώντας
τάχα πημένο του λιμάνι.

Ἐνα ἄλλο ἀνταπέδιδε τὸ χαιρετισμὸ
ἀπ' τὴν παραλία. Ἡ ἀγκυρὰ ρίχτηκε,
τὸ βαπόρι γλύστρησε στὸ κεφαλόσκαλο,
μιὰ πελώρια σκάλα ἐγῶσε τὴ θάλασσα
μὲ τὴν ξηρὰ, κι' ἄρχισε τὸ ἀποβίβαση.

Γέλια, χαρὲς, χαιρετισμοί, χαμόγελα
πού ἐμειναν ἀναγαπόδοτα στὸ γεγά-
σμα τῆς ἐλπίδας τους, μάτια δακρυμέ-
να ἀπὸ χαρὰ, ἀπὸ θλίψη ἀπ' ἐδῶ, κου-
δονίσματα ἀμαξίων κι' αὐτοκινήτων
ἀπ' ἐκεῖ, γέμισαν γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν
παραλία, κι' ὕστερα... ὅλα σβύστη-
καν σιγὰ-σιγὰ... Ἡ νύχτα εἶχε ἀγκα-
λιάσει καλὰ ὅλη τὴ φύση καὶ ἀπ' τὴ
μιὰ μεριὰ φάνηκε ἡ νύφη τοῦ Παγα-
σητικοῦ σὰν ἕνα πύρινο σύννεφο μὲ
τάπειρα φῶτα τῆς, ἀπ' τὴν ἄλλη ὁ οὐ-
ρανὸς ἔγινε ἕνα μὲ τὴ θάλασσα, ἐνῶ
γι' ἀστεῖα τῆς φεγγαρολοῦσαν τὰ φῶ-
τα ἀπ' τὶς ψαρόβαρκες...

Παρήγορος Ἀγγελος

ΣΚΙΤΣΑ ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ
ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Κασιανή! Όταν άκούω αυτό τ' όνομα, στό νού μου έρχεται μιá εικόνα, μιá φωτεινή εικόνα ένός παιδιού. Είναι ένα χωριατάκι.

Ένα κεφάλι λίγο ιδιότροπο, κάτι ξανθά μαλλιά, οριγμένα άταχτα μπροστά στά μικρά, γατίσια μάτια, τά γεμάτα έξυπνάδα, άθροος κι' άφέλεια.

Όλοι τó χτυπούν, τó περιφρονούν. Είναι κι' αυτό ένα δύστυχο πλάσμα, ένα θυμá της τύχης, πού βγήκε στόν κόσμο μόνο και μόνο γιά νά βασανιστή. Άλλά αυτό τó καταλαβαίνουν άλλοι.

Η Κασιανή δέν νοιώθει τή θέση της. Είναι μικρό άκόμα. Όσο και νά-χη ζήσει, σέ χωριό, όσο και νά μñ γνώρισε πολλά χάδια και παιχνίδια, ή άφέλειά του, τά λίγα του έστω παιχνίδια, δείχνουν πώς είναι παιδί.

Πολλές φορές έρχότανε στό σκαλί της αϋλόπορτας τού χωριατόσπιτού μας ντροπαλά, μέ κοίταξε, σά νά μέ ντρεπταν, σάν νάνοιωθε πώς ήταν κάτι κατώτερο άπ' τ' άλλα παιδάκια. Τά ποδαρόνια της ήταν γεμάτα σκόνη, τά άχτυλα λίγο ματωμένα άπ' τ' άνεβάσματα στά δέντρα.

Τής έδινε λίγο ψωμί άλειμμένο μέ γλυκό, κι' αυτή μέ πολλά παρακάλια έτρωγε γιά νά φύγη άμέσως. Κι' άν πήγαινε κανείς νά κοιτάξη λίγο πιό πέρα, θάβλεπε τó πεινασμένο κοριτσάκι νά τρώη γρήγορα-γρήγορα, κοιτάζοντας φοβισμένα γύρω της, σά νάκανε τίποτα κακό.

Πολλές φορές, μούφερνε τρέχοντας τζιτζιρία, πού έπίανε μέ μοναδική ευκολία. Γιατί ή Κασιανή είναι ειδική νά πιάνη τζιτζιρία μέσ' στό χωριό.

Τά διαλέγει νάναι μεγάλα, τά βάζει στήν τσέπη της ποδίτσας της, και τά φέρνει καμαρώνοντας σά νά κρατάη κανένα θησαυρό.

Αυτό είναι τó μικρό χωριατάκι, ή Κασιανή, τó δύστυχο έκείνο πλάσμα, πού βγήκε στόν κόσμο, μόνο γιά νά πονέση. Ναι, γιατί θά πονέση; μ' άργότερα. Όχι τώρα. Τώρα είναι παιδί.

Γιάννης Χωριανός

ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ

Κάθουμαι στό γραφείο μου. Ξάφνου, ένώ γράφω, μιá άχτίδα, μιá χρυσή θυγατέρα τού ζωοδότη ήλιου, έρχεται και μέ χαϊδεύει μέ τά άπαλοδάχτυλά της χέρια, Ω, τί άπαλό χάιδεμα! Πέφτοντας στό καλαμάρι μου τó κρυστάλλινο, σκουρπά τριγύρω μου χρωμές άνταύγειες.

—Ε, κύριε, μού λέγει φιλικά. Δέν άφίνεις πιά τ' άτέλειωτα γραφήματα και διαβάσματα; . . Για δες και μένα, δες τήν ολόχρυσή μου φορεσιά. Δες τόν πατέρα μου τόν ήλιο πώς λάμπει έξω.

Άλήθεια, άφίνω τó γράψιμο και κοιτώ έξω. Χαρά Θεού! Στόν άτλαζένιο ούρανό, μεγάλα άσπρα, ταξιδιάρικα σύννεφα ταξιδεύουν άπαλά-άπαλά, σά μέσα σέ γαλάζιο πέλαγος. Μοιάζουν μέ νησιά και ήπειρους άνύπαρκτα στή γεωγραφία. Κι' όσο πάνε στή δύση, αυτά τά σύννεφα πέρχουν ένα χρυσόξανθο χρώμα. Και πιό κάτω, έκεί μακριά-μακριά, όπου φτάνει τó μάτι, γίνονται ρόδινα, σάν τά ρόδινα και δροσε-

ρά μάγουλα μικρού παιδιού. Κι' άνάμεσα τους ό ήλιος, φαντάζει σάν ένα κατακόκκινο στρογγυλό κεράσι τραγανό ένώ τά γύρω βουνά λαιμαργα άνοίγουν τó στόμα τους, τόσο δά, νά τó καταπιούνε.

Μά νά και κεί στόν κάμπο, κι' ένας πασάς πού βγήκε νά κινή τόν περίπατό του. Μέ τί κέφι ρουφάει τó τσιμπούκι του!

«Μά πού βρέθηκε πασάς;» θά μού πητε, «μήπως γυρίσαμε στά χρόνια της τουρκοκρατίας;» Όχι, καλέ, είναι τó τραϊνό πού περπατά άργά, άγχομαχώντας και καπνίζοντας. . . Ω πόσο τó ζηλεύω. Πώς θά ήθελα νά είμαι κεί μέσα, νά ταξίδευα ξένοιαστα.

Νά και μερικοί φιλόμουσοι μαθητές, πού πέρχουν τó φρέσκο τούς τραγουδώντας μέ κέφι τόν Μπαρμπα Γιάννη. Πόσο τούς ζηλεύω.

Παρέκει παίζει μιá παρέα παιδάκια χαρωπά, και άπ' τ' άντικρυνό καφενείο μέ ξεκουφαίνει ένα φωνακλάδικο γραμμόφωνο μέ τόν ψηλό άμανέ του. Και κεί κάτω άκομπανιάρει ό κύρ Μέντιος —παρκαλώ— μέ τήν γλυκώχη. . . φωνή του ξεπερνώντας κι' αυτόν τόν Καρούζο. . .

Μά, κύριοι, σάς παρακαλώ, τί είμαι έγώ πού κάθουμαι κλεισμένος δώ μέσα, σέ αυτό τó τόσο όρατο άπόγεμα, και γεμίζω σελίδες μέ αριθμούς; Όχι δέν υποφέρεται. Ό έξαποδω έκωσε τήν ούρά του. Κι' άρχάξω, τó καπέλο μου. Μά κάνοντας νά φύγω γυρνά και βλέπω τήν άλγεβρα και τó συντακτικό —άλλοίμονο— νά μέ περιμένουν, πώς τά έξασα. . .

Αύριο έχουμε τόσα και τόσα μαθήματα, κριμα, δέν προφταίνω. . .

Σάν αυτόματο πετώ τó καπέλο μου και ξανασούβω στίς ρίζες, τίς εξισώσεις και τά ρέστα, ένώ μιá φωνή μού λέει: «Θά ξαναβρής όρατά άπογεματά γιά περίπατο» διάβασε ένόσω έχεις καιρό, διάβασε».

Είναι ή φωνή τού καθήκοντος.

Θάλης Βλαστός

✽

ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΑΝΝΑ

«Έξω χιονίζει και μέσ' στά μαύρα μεσάνυχτα σέρνουν τρελλούς χορούς οι νιφάδες τού χιονιού, μοιάζοντας μέ φαντάσματα πού γυρίζουν άθόρυβα μέσ' στά σκοτάδια της νύχτας.

Όλοι κοιμούνται κι' όλα τά φώτα τού χωριού είναι οβυσμένα και μόνο κάπου έκεί μακριά ένα μικρό φώς διακόπτει τά άφθαστα σκοτάδια.

Είναι μιá μικρή κάτασπηρ καλυβούλα πού ξαγρυπνάει μέσ' στήν χιονισμένη νυχτιά, γιά νά στείλη τίς πονεμένες φωνές ένός μικρού άγγέλου πού πονεί και φωνάζει θλιβερά.

Και μέσ' στή νύχτα, μιá γυναίκα έλαφρά ντυμένη μπαίνει και βγαίνει, άψηφώντας τίς νιφάδες τού χιονιού πού στριφογυρίζουν και τά χιόνια πού πέφτουν επάνω της, γιατί τó παιδί της κλαίει, κι' αυτή είναι μάννα.

Κερκυραϊκό Ζιζάνιο

✽

ΑΝΤΙΟ, ΨΗΤΟ!

Δέν μπορώ νά τó θυμηθώ χωρίς νά γελάσω, πώς ένα βράδυ ό πατέρας μου μέ τιμώρησε νά κοιμηθώ νησιτικός γιά κάτι μικροκατεργαριές μου.

Περνώντας άπ' τήν κουζίνα μέ τó ξεροκόμματο στό χέρι, είδα κι' άκουσα τή μυρωδιά τού ψητού πού τó γύριζαν στή σούβλα. . .

Σέ λίγο ήταν κιόλας έτοιμασμένο και σερβιρισμένο πάνω στό τραπέζι. Κοιτάζοντας τó λοξά, καθώς διάβαινα άπ' τήν τραπεζαρία γιά νά καληνυχτίσω τούς δικούς μου, δέν μπόρεσα νά κρατηθώ άπ' τήν ώραία του μυρωδιά, και κάνοντας τον μιá υπόκληση τού είπα: «Αντίο, ψητό!»

Τόσο άστεϊος τούς φάνηκε ό άφελής αυτός χαιρετισμός πού μ' έκάλεσαν νά φάω στό τραπέζι.

(Άπ' τó Γαλλικό)

Αελλώ

✽

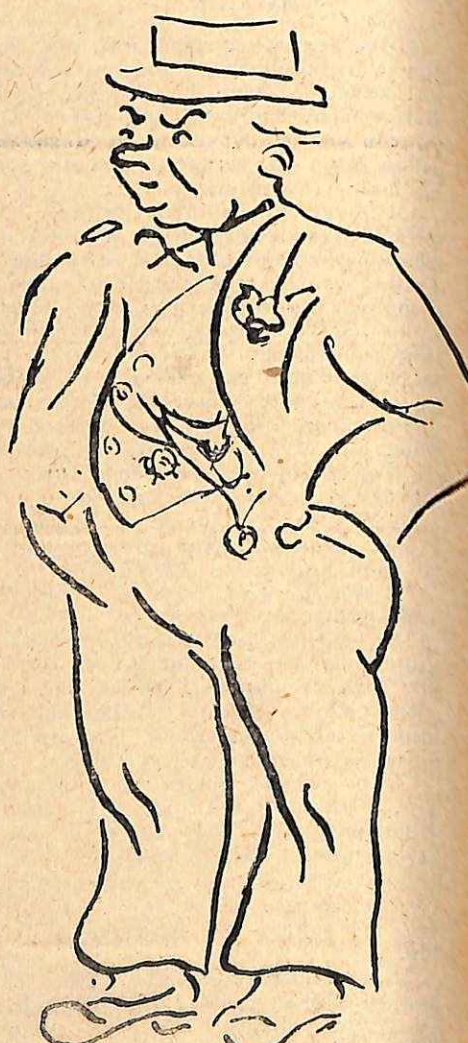
ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ό Νίκος γράφει σέ μιá έκθεσή του: «Ό Ηρακλής, άφου σκότωσε τόν Έρμυράνθιο Κάπρη, τόν φορτώθηκε στούς ώμους του και τόν έφερε ζωντανό στό θείο του».

Πιστοτέλι

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΙΚΡΟΥ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

[Ίδε φύλλον 9, σελ. 106]

Νεόπλουτος άπό τήν Άμερική.

Ζωούλα Ν. Κατραβά
Μεγάλη Τάξις, Β' Βραβείο

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ»

Αθήναι, 42 όδός Ερμιπίδου
τὴν 7 Φεβρουαρίου 1935

ΜΕΓΑΛΗ έπιτυχία ή κατά Πέμπτην έκπομπή διαπλάσεως ήλης άπό τόν Ραδιοφωνικό Σταθμό τού Μπαρί. Όλα τά Διαπλάσπουλα, πού έχουν στά σπίτια τους Ράδιο, περιμένουν σάν και τί νά γίνη ή ώρα έννέας και πέντε, γιά νά κάνουν τί διαπλάσασκό θά διαδασθή έκεί-πέρα—ποιά Άθηνάϊκή Έπιστολή, ποιό διήγημα, ποιό ποίημα, ποιό . . . Παιδικό Πνεύμα. Γιατί και Παιδικά Πνεύματα διαλένε. Άξαφνα, τήν προπερασμένη Πέμπτη πού πήγα σ' ένα φιλικό μου σπίτι—έγώ, δυστυχώς, δέν έχω στό γραφείο μου Ράδιο—άκουσα τó Παιδικό Πνεύμα τού Τζιλ (9ο φυλλά.) «τί γένους είναι τó ώόν». Γέλασαν όλοι όσοι ήταν σ' έκείνο τó σπίτι. Και φαντάσθηκα σέ πόσες χιλιάδες σπίτια, πόσες χιλιάδες άνθρωποι, μικροί και μεγάλοι, σ' όλο τόν κόσμο, γέλασαν έκείνη τή στιγμή. . . Διαδασθήκε κι' ολόκληρη ή Άθηνάϊκή Έπιστολή «Ένας πόνος», πού τόσο θά κίνησε βέβαια τó ένδιαφέρον και τή σκέψη τών τηλεοφροίτων μαθητριών. . . Άπό έδω έστειλα και τόν πρώτο «ραδιοφωνικό» Διαγωνισμό, πού θά διαδασθή ίσως άπόψε (σας γράφω Πέμπτη πρωί). Άλλά γι' αυτόν θά σας πώ ύστερα.

Στό Έθνικό Θέατρο παίζεται άπό προχθές ό «Βασιλικός» τού Άντωνίου Μάτσει. Είναι ένα παλιό ζακυνθινό δράμα, γραμμένο έδω κι' έκαιόν πέντε χρόνια 1830) πού παρουσιάζει άριστοτεχνικά τήν ζακυνθινή κοινωνία επί Βενετοκρατίας. Είναι τόσο όρατο, μά και τόσο διδακτικό έργο, ώστε—μολονότι τó θέμα του δέν είναι καθόλου γιά παιδιά—μπορούν νά τó ιδούν τά μεγάλα Διαπλάσπουλα, π. χ. όσα πηγαίνουν στήν εκκλησία τού Γυμνασίου ή στό Πανεπιστήμιο.

Μεγάλα παράπονα ή Διάνα! Έρθε προχθές στό γραφείο μου μέ δυό φυλλάδια μου στό χέρι. Στό ένα—310 τού 1930—και στή Σελίδα Συνεργασίας, μού έδειξε ένα κομμάτι δικό της μέ τόν τίτλο «Στό μαγεμένο βασίλειο» και στό άλλο—80 τού 1935—έν' άλλο κομμάτι μέ τόν ίδιο τίτλο, μέ τó ίδιο θέμα, μέ τίς ίδιες φράσεις έδω κι' έκεί, και μέ τήν ύπογραφή «Άλκηστις». «Τί κατάσταση είναι' αυτή;» ρωτούσε ή Διάνα Μά νά της εξηγήσω: Δέν πρόκειται περί λογοκλοπίας, αλλά περί μιμήσεως, πού άλλωστε τήν έχουν κάνει πολλοί ως τώρα, κι' ή . . . Διάνα ή ίδια. Γιατί, άπλούστατα, και τά δυό κομμάτια είναι έμπνευσμένα άπό τά ψευδώνυμα. Ένα είδος δηλ. συνηθισμένο άπό τότε πού τó αρχαίνιασε ό Άνάνιας μέ τούς περιφημούς «Ραμβάχομους» του. Και φυσικά, πολύ ή λίγο, όλ' αυτά τά κομμάτια μοιάζουν. Ωστε, Διάνα, άνθρακας ό θησαυρός. . .

Σέ γνώρισα καλά, Ουρουλική Δικτάτωρ, άπό τó γράμμα σου κι' είδα μέ χαρά μου πώς είσαι, άπό τώρα, έν' άπό τά πιό θερμά κι' ένθουσιώδη Διαπλάσπουλα. Έτσι βρήκα πολύ φυσική και τή φροντίδα σου νά μέ διαδώσες μεταξύ τών συμμαθητιών και τών φίλων σου. Σ' εύχαριστώ γιά όλα. Τό ποίημα θά τó διαδασώ μέ τή σειρά του και θά σου πώ.

Σ' εύχαριστώ, Άδανιτοπούλα—αυτό, θά είδες, σό ένέκρινε—γιά τά καλά λόγια, καθώς και ό κ. Φαίδων. Πολύ όμορφο τó γραμματάκι σου—και μέ τó σκίτσο—κι' έλπίζω νά μού δινης συχνά αυτή τήν εύχαρίστηση. Ναι, μικρά ποσα μπορείς νά μού στέλνεις και σέ γραμματόσημα Έλλη-

νικά. Άσπάζομαι και τó Άδανιτοτάκι.

Καίσαρ Κασκαμπέλ, θά είδες τήν έγκριση τού ψευδωνύμου σου και δέν θά χάρηκες βέβαια λιγώτερο γι' αυτό. . . Μά κι' έγώ χαίρω πού έχω ένα τόσο καλό φίλο σάν και σένα. Τό «αίριον» πού τόσο σέ βασάνισε, είναι άπλούστατα τυπογραφικό λάθος: θέλει αἶριον. Γιατί τó έντυπα νά ρωτάς κάθε φορά στό Ταχυδρομείο.

Πολύ μού άρεσε, Άργιοτριανταφυλλιά, τó γράμμα μέ τίς έντυπώσεις σου άπό τήν ύλη μου. Τώρα περιμένω και τó άλλο, γιά νά μάθω έκείνα πού δέν πρόφτασες νά μού γράψης σ' αυτό. Καλά λές πώς άπό τίς διακοπές δέν λείπει ή τεμπιλιά, όπως ό Μάρτης άπό τή Σαρακοστή. Γράψε μου λοιπόν τώρα όσο πού συχνά μπορείς, γιατί οι διακοπές. . . έπτασαν!

Μαίλ-Σαίλ, γιά τήν όρθογραφία της Νεολληνικής ό κ. Φαίδων έχει πάντα τήν ίδια γνώμη. Άπό τότε, κι' ό μεγάλος γλωσσολόγος άκαδημαϊκός Γ. Ν. Χατζιδάκης έπρότεινε τήν κατάργηση τών τώνων και τών πνευμάτων, σγαδόν κατά τó σύστημα τού Ψυχάρη. Άλλά όσο αυτό δέν γίνεται γενικά παραδεκτό, δέν μπορούμε νά τó εισαγάγουμε μεις, πού πρέπει νά είμαστε συντηρητικοί. Τή δημοτική τή γράφουμε όπως τή θέλει άπάνω-κάτω και τó Έπουργείο της Παιδείας γιά τά σχολικά βιβλία. Όστε μñ μού στείλεις κομμάτι γιά τή Σελίδα χωρίς πνεύματα και τόνους. Ό κ. Φαίδων σ' εύχαριστεί γιά όσα γράφεις γιά τούς «Φοιτητές». Στό Έθνικό έκαναν 40 παραστάσεις, πού είναι τó άνωτατο όριο. Θά έπαναληφθούν όμως άργότερα γιά όσους δέν μπόρεσαν νά τούς ιδούν.

Φιφίνα, εύχαριστώ πολύ γιά τó ξεσπάθωμα. Πώς πάει τó πόδι; Έλπίζω νά είσαι τώρα έντελώς καλά. Μέ μεγάλη χαρά έμαθα γιά τó Σύλλογό σας, έπιδομαζώ τους σκοπούς του κι' εύχαριστώ πολύ τόν καλό σας καθηγητή, πού, σάν παλιό κι' αυτός Διαπλάσπουλο, θά σας δώρη και θά σας συμβουλεύη. Άλήθεια, πόσα θά μπορούσατε νά κάμετε στό Άρσάκειο, μέ τόσα κορίτσια! Περιμένο νεότερα.

Και σένα, Καρμίνε, γιά τó ξεσπάθωμα σ' εύχαριστώ πολύ. Στή νέα μου φίλη έστειλα τά φυλλάδια άπό 1ης Δεκεμβρίου και τήν χαίρω. Σέ σένα άργησα νά στείλω τά Μ. Μυστικά γιατί δέν είχα, αλλά μόλις μού τύπωσαν σου τά έστειλα—τά έλαβες;—καθώς και σ' όλους πού μού είχαν άπό καιρό παραγγείλει.

Καστανή, τίς θερμότερές μου εύχές γιά τά γενέθλιά σου. Ναι, άφου έτυχε νά γεννηθής στίς 13 τού μηνός, ό αριθμός αυτός πρέπει νά είναι γιά σένα ό πιό εύλογος. Είδα και τί διαλεχτά βιβλία σου χάρισαν τήν πρωτοχρονιά και τώρα. Πολύ χαίραίσματα στήν αδελφή σου. Περιμένω τίς έντυπώσεις σου άπό τήν διάλεξη, άν πήγες έκείνο τάπογεμα μέ τόν πατέρα σου.

Χαίρω, Γρίφε, πού ή βράβευσή σου σ' έκαμε νάφησης τήν τεμπιλιά κατά μέρος—αυτήν πού σου έκανε τόση ντροπή—και νά μού γράψης ένα όρατο γράμμα όπως πάντα. Σ' εύχαριστεί κι' ό κ. Φαίδων γιά τά καλά σου λόγια. Άλλά δέν έπρόκειτο περί «άντιπάλων», ούτε περί «καλοθελητών». Πώς έγινε ή θλιβερή αυτή ίστορία μπορείς νά τó ίδής στή «Νέα Έστία» της 1ης Ιανουαρίου, όπου ό Οίκος Κολλάρου δημοσιεύει μιá έκτενή δήλωση.

Πολύ μ' εύχαρίστησε τó πρώτο σου γράμμα, Γαούφαλο. Θά είδες βέβαια τήν έγκριση τού ψευδωνύμου σου κι' έλπίζω τώρα νά μού γράψης τακτικά. Τί όμορφα πού έκφράζεσαι!

Ζουζού, νομίζω πώς σ' αυτά πρέπει κανείς νάντιτάσση περιφρόνηση. Υπάρχουν, δυστυχώς, στόν κόσμο κι' άχάριστοι άνθρωποι. . . Είπα στόν κ. Φαίδωνα πόσο δικαίως στή παράστασή τών «Φοιτητών».

Άλήθεια, Έσμεράλδα, είχες νά μού γράψης ένα χρόνο! Έλπίζω νά μñ τó ξανακάνης. . . Είδες πόσο ώφελείται κανένας όταν λύνη Πνευμ. Άκούσεις; Και τών Μουσών μαθαίνει τά όνόματα, και πολλών άλλων. . . προσώπων και πραγμάτων. Χωριστά ή γύμναση, τó άκόμιαμα τού μουσίου. Όταν είναι κανείς συναχόμενος, δέν μυρίζει καλά, γιατί τó σφραγισμένο νεύρο, έρεθισμένο, δέν λειτουργεί καλά. Έπίσης δέν έχει καλή γεύση, γιατί κι' αυτή είναι στενά δεμένη μέ τήν σφραγισμένη.

Χαίρω πολύ γιά τή γνωριμία, Ροδοπέταλο. Θά είδες τήν έγκριση τού ψευδωνύμου σου. Σού έστειλα και λυσόχαρτο και Μ. Μυστικά. Ναι, πολύ εύανάγνωστο τó γράψιμό σου, μά και γενικά γράφεις καλά, σχετικώς μέ τήν ήλικία σου, άφου είσαι μόνο 11 χρονών.

Καθόλου κρύο δέν κάνει έδω, Πριγκίπισσα τών Δολλαρίων. Αυτές τίς ήμέρες μάλιστα ό καιρός είναι καυτός άνοιξιατικός. Μήν τελείωσες ό χειμώνας; Ποιός ξέρει! Άν και λένε πώς πίσω έρχονται τά κοψτερά. . . Τά όνόματα όλων τών Άργοναυτών κι' έγώ δέν τά θυμάμαι. Οι διαπρεπέστεροι, έκτός άπό τόν άρχηγό τους Ίάκωνα, ήταν ό Ηρακλής, ό Κάτωρ, ό Πολυδευκής, ό Όρφεύς, ό Θησεύς, ό Λαέρτης, ό Πηλεύς κλπ.

Πολύ όρατο τó γραμματάκι σου, Αελλώ. Φαντάζομαι τί εύχάρτια πού θά περνάτε στά διαλείμματα, άφου είσατε σ' αυτό τó Γυμνάσιο τόσες Διαπλάσπουλες και γνωρισιές και δλες. Ά, χαριτωμένη ή ευχή πού έγραψα στό νέο περιοδικό ό μικρός άδελφός σου. Νά μού τόν φιλήσης.

Εύχαριστώ πολύ, Αφροδίτη Ραπτοπούλου, και γιά τó νέο ξεσπάθωμα. Η «παρέα» πού επιδιώκει νά σχηματισθή στό «χωριό» σου, είναι τώρα πιά άρκετή. Έλπίζω λοιπόν νά έξελιχθή και σέ σύλλογο και νά κάμη πολλά. Τέτοια έδρα στό Πανεπιστήμιο, όσο ξέρω, δέν υπάρχει. Άλλά τί σ' ένδιαφέρει; Μήπως θέλεις νά γίνης γεωγράφος;

Τελευταία όρα:—Άπόψε άπό τó Ραδιοφωνικό Σταθμό τού Μπαρί διαδασθήκαν: α', μιá σύντομη εισήγηση περί «Διαπλάσεως» β', μιá Άθηνάϊκή Έπιστολή τού κ. Φαίδωνος γιά τίς δυό γλώσσες (Δημοτική και Καθαρεύουσα) γ' τó όρατο πράγματι διηγηματάκι τού Δημόδοκου άπό τήν Σελίδα τού προηγούμενου φύλλου «Η Νόσος». Προκήρυχθηκε επίσης κι' ό Α' Διαγωνισμός. Ίδου τó θέμα γιά όσους δέν έχουν Ραδιόφωνο άλλα θά ήθελαν νά λάβουν μέρος: «Αν είδατε ποτέ τόν Παρθενώνα, τί έντύπωση σας έκανε;» Άν δέν τόν είδατε, τί είδα έχετε σχηματίσει γι' αυτόν, άπ' όσα σχετικά διαδασατε ή άκούσατε;—Η έκθεση δέν πρέπει νά έχη περισσότερες άπό 500 λέξεις. Προθεσμία ως τίς 15 Μαρτίου. Η κρίση θά γίνη στό γραφείο μου όπου θά συγκληρωθούν οι έκθέσεις άπ' όλο τόν κόσμο. Τάποτελέσματα κι' ή βραβευμένη έκθεση θά διαδασθούν πρώτα άπ' τó Σταθμό τού Μπαρί, έπειτα θά δημοσιευθούν και στή «Διαπλάση». Ό Σταθμός θά δώση και χρηματικά βραβεία.

Τρελλή Κουκλίτσα, δὲν μπορῶ ν' ἀλ-
ληλογραφήσουμε, οὔτε νὰ σταίλω Μ-
Μυστικά, γιατί δὲν ἔχω καιρό. Ὅσο γι-
τὴν ἀποκάλυψη μὴ μοὺ κάνεις τὸν ἀθῶο
Φρήτριξ Σοπὲν